N° 117. A° 1862.

VRIJDAG 16 MEI.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N° 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer.......... - 0.20
Andere Advertentiën per regel.......... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL

Brand te Enschedé.

Welk eene vreeselijke ramp het nijvere ***Enschedé*** heeft getroffen is algemeen bekend, het mag in waarheid eene **Nationale ramp** genoemd worden. Groot is de ellende daardoor te weeg gebragt, vele zijn de behoeften, en gaarne zal ieder tot leniging der smarten het zijne willen bijdragen.

Aan het **Bureau onzer Courant,** Hoogstraat, 10—77, hebben wij eene **BUS** geplaatst tot ontvangst der Giften, welke men daartoe wil afzonderen en welke ten spoedigste zullen worden overgemaakt.

Rotterdam
9 *Mei* 1862. G. & C. A. VAN REYN.

Sedert de vorige opgave is door ons ontvangen: van R. A. B. 1 muntb. a ƒ 50, n.° 712; van N. N. 1 muntb. a ƒ 10, n.° 338; van B. L. A. ƒ 25; van onzen Particulieren Correspondent te Parijs 20 francs; van F. ƒ 6.50; van J. B. H. ƒ 3.50; van N. N. ƒ 2.50; van N. N. ƒ —.50, makende te zamen ... ƒ 107.40.
Bedrag der vorige opgave.... - 259.35.

ƒ 366.75.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 14 *mei.* — In de zitting van het Lagerhuis vroeg de heer Griffith gisteren of de Fransche Regering ook eenige mededeelingen aan ons Kabinet had gerigt, ter verklaring van het doel van Prins Jérôme Napoleon met zijn bezoek te Napels. De heer Layard zeide, dat Napels, zoo als aan het geëerde lid bekend was, op dit oogenblik niet weinig aantrekkelijks had, en de Regering het dus onnoodig keurde te onderzoeken met welk doel de een of ander naar deze stad vertrok. Zoo echter Prins Napoleon met zijn bezoek bijzondere bedoelingen had, zou de geëerde spreker die waarschijnlijk spoedig door den Moniteur vermeld zien (gelach).

— Uit Parijs wordt aan een onzer dagbladen geschreven, dat graaf de Persigny plotseling bevel heeft ontvangen naar Engeland te vertrekken. Als voorwendsel geeft men op, dat hij zijne vrouw zal bezoeken die zich in Engeland bevindt; men houdt het er echter voor, dat zijne reis in verband staat met de Amerikaansche zaken en doet opmerken dat La Patrie, die tot heden het Noorden zeer vijandig was, nu schrijft: Het innemen van New-Orleans moet den gang der zaken bespoedigen en zal waarschijnlijk eerlang den val der Zuidelijke Confederatie verhaasten.

— De heeren Johnson, attaché bij het Engelsch gezantschap in Mexico, en de Varenne, aide de camp des admiraals Jurien de la Gravière, zijn heden te Southampton gearriveerd, als overbrengers van belangrijke depêches voor hunne respectieve Regering uit Vera Cruz, van 15 april. De Engelschen en de Spanjaarden, van meening dat het besluit der Franschen om naar de hoofdstad Mexico op te rukken eene schennis van het verdrag is, hebben hunne krijgsmagt geheel teruggetrokken en het voortzetten der expeditie aan de Franschen alleen overgelaten. De Engelsche oorlogschepen zullen onverwijld vertrekken, en sir Charles Wyke, de Engelsche gezant, had besloten Mexico den 21 april te verlaten. De Franschen zullen hunnen marsch naar de stad Mexico den 21 april aanvangen.

— Gisteren morgen heeft het Japansch gezelschap de Bank van Engeland bezocht. Zij werden door een aantal leden der directie ontvangen en bij het bezigtigen der instelling vergezeld.

FRANKRIJK.

PARIJS 14 Mei.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Z. M. de Koning der Nederlanden zal deze hoofdstad heden avond ten 8 ure verlaten om naar 's Gravenhage weder te keeren.

Ten half vier ure reed de Koning dezen namiddag uit in burgerkleeding, vergezeld van verschillende officieren in twee hofrijtuigen, en begaf zich naar den bekenden photograaf Disderi. Aldaar nam Z. M. de fraaije verzamelingen van dien kunstenaar in oogenschouw en liet verschillende portretten van zich maken. Er was eene zeer talrijke volksmenigte op den Boulevard, en toen Z. M. het atelier uittrad, bevond ik mij op straat onder de massa die zich eerbiedig het hoofd ontblootte; ik kon den Vorst bij die gelegenheid van nabij zien, terwijl hij op zeer innemende wijze aller groet beantwoordde. Van dit uitstapje, dat door hoogst aangenaam weder begunstigd werd, keerde Z. M. weder naar de Tuilerien terug.

Nog kan ik u niets nieuws melden over het Romeinsche vraagstuk. Men blijft nog altijd ijverig raden naar het doel, dat de reis van Prins Napoleon zou kunnen hebben, maar met zekerheid weet men niets, dan het ons, en ook u zeker reeds door den telegraaf overgebragte berigt der aankomst van den Prins te Napels, alwaar hij door de bevolking met geestdrift moet zijn begroet.

De tijding der inname van New-Orleans, als 't ware zonder strijd, heeft hier over het algemeen genoegen verwekt. De liberalen hier te lande blijven de hoop koesteren dat de Vereenigde Staten binnen kort gereconstitueerd zullen kunnen worden. Dat zou ongetwijfeld de gelukkigst mogelijke uitslag zijn, en ik geloof dan ook wel dat de hoop op verwezenlijking daarvan Frankrijk tot hiertoe nog heeft doen aarzelen om te interveniëren, en Engeland alleen deed handelen, niettegenstaande onze Regering herhaaldelijk is aangezocht om gezamenlijk tusschen beide te treden.

In Le Constitutionnel komen heden morgen eenige bijzonderheden voor, betrekkelijk H. K. H. Prinses Maria Pie, de tweede dochter van Koning Victor Emmanuel, die in 1847 werd geboren en alzoo den ouderdom van even 15 jaren heeft bereikt, en nu reeds bestemd is om de echtgenoote te worden van Koning Louis I van Portugal.

De aartsbisschop van Rennes, wiens adres aan den Senaat betrekkelijk de benoeming van een burgerlijk onderwijzer voor hem zulk een ongunstig gevolg had, schijnt de Regering te willen trotseren. Immers hij heeft den dorpspastoor, die bij de onderwerpelijke zaak de benoeming van een geestelijke tot onderwijzer heeft trachten door te drijven, tot honorair kanunnik benoemd.

In het te Bordeaux verschijnende dagblad La Gironde komt een brief voor, aan de redactie gerigt door de heeren Feuilhade de Chauvin, Lambert de St. Croix en Firino, die eigenaars zijn voor verreweg het grootste deel van den Courrier du Dimanche en wien de Minister van binnenlandsche zaken de magtiging heeft geweigerd zelven de directie van dat blad op zich te nemen. Zij geven daarbij te kennen dat zij bij den Raad van State in hooger beroep zullen komen tegen die ongemotiveerde ministerieele weigering.

Prins Albert de Broglie heeft zich naar de gevangenis St. Pélagie begeven om een bezoek te brengen aan den heer Pelletan.

Door middel van den telegraaf zal het u wel reeds bekend zijn dat de commissie tot onderzoek van het budget eindelijk een rapporteur heeft benoemd. Zij wilde toch den heer Busson, schoonzoon van minister Billault, hiertoe niet aanwijzen, omdat deze te gunstig gestemd was voor de nieuw ontworpene belastingen; evenmin durfde zij den heer Devinck benoemen, die er gedecideerd tegen ingenomen was; de commissie heeft dus beide uitersten willen vermijden en hare keuze bepaald op den heer Alfred Leroux. Tot verslaggever omtrent de nieuw geprojecteerde belastingen is de heer Segris benoemd. Men gelooft dat beide verslagen aanstaanden maandag bij het Wetgevend Ligchaam zullen kunnen worden overgelegd.

De belasting op het zout zal wel niet verwezenlijkt worden, maar dan blijft het slechts een halve maatregel, want de arbeidende klasse wordt toch ontevreden door de verhoogde heffing op den suiker, en de hoogere standen morren over eene belasting op de rijtuigen, zoodat nu ten slotte eigenlijk niemand in zijn schik zal zijn.

Gisteren meldde ik u dat er hooggaande oneenigheid heerscht tusschen Le Pays en Le Temps. Thans is ook een andere redacteur van eerstgenoemd blad in twist geraakt met den heer Leon Lavedan, oud redacteur van L'Ami de La Réligion en thans medewerker aan de Gazette de France. Het is te hopen dat het bij al die mannen niet tot vechten zal komen, maar toch vraagt men zich hier af of die heeren niets beters te doen hebben dan onder elkander te kibbelen.

Prins Oscar van Zweden is heden bij Keizer Napoleon ten gehoore toegelaten. Hij reist incognito en begaf zich gisteren avond bij zijne aankomst naar het hotel der Zweedsche legatie.

— Onder het voorzitterschap des Keizers werd heden een Kabinetsraad gehouden.

— Reeds ziet men eenige Keizerlijke rijtuigen naar Vichy vertrekken, werwaarts Z. M. zich in de volgende maand denkt te begeven.

— Groote feesten worden ter eere des Egyptischen Onderkonings beraamd. Men zegt dat, onderanderen, weinige dagen na zijne aankomst te Parijs, eene groote revue over de kavalerie en een feest te Versailles zullen gehouden worden.

— Tot bijwoning van den grooten maaltijd, laatstleden zondag door den Minister van Staat, graaf Walewski, ter eere van den Koning en de Koningin der Nederlanden gegeven, waren onderanderen ook genoodigd de maarschalk Randon en zijne echtgenoot, de minister Billault, lord Cowley, prins Metternich, graaf Kisseleff, de Nederlandsche gezant, de graaf de Sartiges, gezant van Frankrijk te 's Gravenhage, de baron d'André, voormalig gezant aldaar, de hertog van Montebello, ambassadeur van Frankrijk te Petersburg, de graaf de Nieuwerkerke en de generaal Fleury, opperstalmeester des Keizers, benevens zijne echtgenoot, alsmede de leden van de beide huizen Hunner Majesteiten.

— Men verzekert dat de heer Thiers zich dezer dagen volgenderwijze heeft uitgelaten op eene soirée, waar de ontruiming van Rome door de Fransche troepen als een feit werd aangekondigd:

„Het is misschien waar, maar morgen zal het zeker niet meer waar zijn, want het is volstrekt onmogelijk. Wij moeten onze bezetting te Rome laten, om drie redenen: 1°, zou het terugtrekken van ons legerkorps eene ontzettende opschudding in Frankrijk veroorzaken; 2°, zouden wij daardoor de leiding der Italiaansche beweging opgeven, terwijl juist onze bezetting te Rome ons thans in staat stelt haar te domineren, en 3°, zouden wij een strategisch punt van het hoogste gewigt verliezen."

Deze woorden moeten, naar men wil, op de Tuileriën zijn overgebragt en aldaar bijzondere goedkeuring hebben weggedragen.

— De dagbladen van Parijs bevatten een uitvoerig prospectus van eene nieuwe leening ten behoeve van het Turksche Rijk, door den heer J. Mirès opengesteld. Het bedrag daarvan beloopt 200 millioen, waarvan de eerste storting 10 pct. bedraagt. De voordeelen zegt de bankier in tweeën te willen deelen, namelijk de helft ten bate der inschrijvers en de andere helft wordt door hem gereserveerd, met het plan om deze uit te keeren aan de aandeelhouders van de Algemeene Spoorwegkas, tot aanvulling van hetgeen hun bij liquidatie zal worden uitgekeerd.

— Nadat, zoo als de telegraaf reeds heeft gemeld, het Grieksch Ministerie zijn ontslag ingediend en in het verzoek daartoe volhard had, heeft de Koning den heer Tricoupis, gezant van Griekenland te Londen, maar thans met verlof te Athene, bij zich ontboden, om hem de vorming van een kabinet op te dragen, maar die Staatsman heeft om gezondheidsredenen die eer van de hand gewezen. Dien ten gevolge is de Zitting der Kamers tot den 17 mei verdaagd, en zou de Koning dus eenige dagen tijd hebben om zich te beraden.

— Volgens te Marseille ontvangen berigten uit Konstantinopel, van 7 dezer, wilde de Sultan, in strijd met de adviezen der Ministers en gezanten, zijne plannen betreffende den oorlog tegen Montenegro bepaaldelijk doorzetten. In de Slavische provincien heerschte overigens eene sterke agitatie, zoodat men duchtte dat het daar tot een opstand komen zou. De Porte maakte nog voortdurend groote militaire toebereidselen. De beschikbare fondsen der laatste leening zijn bijna geheel voor de wapening besteed. De Engelsche gezant te Konstantinopel verwachtte daar den Prins van Wallis.

BELGIË.

BRUSSEL 14 *mei.* — Door den Moniteur wordt heden geen bulletin meer medegedeeld omtrent den gezondheidstoestand van Koning Leopold. Hieruit blijkt duidelijk dat de lijder aanhoudend in beterschap toeneemt.

— De Kamer van Volksvertegenwoordigers besteedde heden weder de geheele zitting aan discussien over de adressen uit Antwerpen tegen de voortzetting der fortificatie-werken. Die beraadslaging is nog niet afgeloopen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN 13 *mei.* — Eenige dagen geleden reikte de Koning de regementsuniformen en wapenen van wijlen Koning Frederik Willem IV aan het regement der lijfwacht en aan het 1ste garde-regement over.

— De minister van buitenlandsche zaken, graaf Bernstorff, had gisteren langdurige zamensprekingen met de gezanten van Beijeren en Frankrijk, en met den Oostenrijkschen zaakgelastigde, graaf Chotek.

— Het bevestigt zich dat de zending van den luitenant-generaal Willisen naar Kassel op de zaak der verkiezingen in Keur-Hessen betrekking heeft, en dat zij, nadat hier daartoe besloten was, aan verschillende, ook buitenlandsche gezanten is medegedeeld, voor het geval dat het Bondsbesluit buiten werking mogt blijven. De zending zal door het zamentrekken van twee legerkorpsen, of althans van verscheiden regementen bij Erfurt en Höxster, ondersteund worden, welke troepen het land binnen zullen rukken, wanneer de Keurvorst geen gevolg aan het Bondsbesluit geven mogt. Maar hiervoor schijnt weinig vrees te bestaan, want had die Vorst bij eene vroegere gelegenheid, die het eerste voorstel der twee groote Mogendheden, van 8 maart, gold, reeds verklaard dat hij het Bondsbesluit regt zou laten wedervaren, ofschoon hij zich toen nog heimelijk verheugde dat het nemen er van door gebrek aan eensgezindheid tusschen de Regeringen vertraagd werd, thans zal hij denkelijk te minder aarzelen zijn jongste besluit wegens de verkiezingen te schorsen, nu hij de onmogelijkheid ziet om eene Wetgevende Kamer bijeen te brengen, want de tegenstand is zoo algemeen geworden dat slechts zeer enkele burgemeesters, om hun ambt en brood te redden, het besluit opvolgen, waarbij enkelen reeds genoodzaakt geweest zijn zich zelf tot kiezer te benoemen, omdat zij niemand anders vinden konden. Anderen daarentegen leggen hun ambt neder, de meesten weigeren althans, in overeenstemming met hunne medeburgers, tot het verkiezingswerk over te gaan.

De hardnekkigheid, of, volgens de zienswijze der Kreuzzeitung, de zeer goed te billijken volharding van den Keurvorst, is dan ook zoo ver mogelijk gegaan. Na het octroijeren der Staatsregeling van 1860 heeft de Keur-Hessische Regering reeds drie malen beproefd een Landdag tot stand te brengen, en van dezen de goedkeuring op die Staatsregeling te verwerven, maar telkenmale leverde de uitslag der verkiezingen het bewijs op dat de Natie daartoe ongezind was. Sedert de thans regerende Koning in 1858 aan het bewind kwam, heeft Pruissen zich aan de zijde van het gekrenkte regt geschaard, en eindelijk, na langdurige onderhandelingen, op Oostenrijk verworven dat het den 8 maart laatstleden, gezamenlijk met Pruissen, een voorstel in de Bondsvergadering ter tafel bragt, waardoor aan de verwarring in Hessen door de herstelling der regtens nooit afgeschafte Staatsregeling van 1831 een einde zou worden gemaakt. En nu schrijft de Keurvorst den 26 april verkiezingen uit, waarbij hij ieder, die in de zienswijze van Pruissen deelt en de Staatsregeling van 1860 niet als regtens bestaande erkent, van die verkiezingen uitsluit. Waarschijnlijk hoopte hij dat de Pruissische Regering te veel met haar eigen volk te doen zou hebben om krachtig naar buiten op te treden, ja dat zij misschien zelf te veel eene voorstandster van het stelsel was, om met eene minderheid te regeren, dan dat zij hem beletten zou zulks evenzeer te doen. Maar daarin heeft hij zich misrekend, en zijne laatste willekeurige handeling was dan ook te blijkbaar tegen Pruissen gerigt, hetwelk er bovendien te veel belang bij had dat in Keur-Hessen het voorbeeld van een opstand niet gegeven wierd, dan dat het hem langer op den tot hiertoe gevolgden weg kon laten voortgaan.

Opmerkelijk is hierbij de handelwijze der Bondsvergadering. De commissie over het Oostenrijksch-Pruissisch voorstel, die vroeger in drie maanden met haar verslag niet gereed was, is nu binnen vier en twintig uren daarmede gereed geweest; de Bondsdag gezanten, die anders nooit of althans niet tijdig genoeg hunne instructien hebben, ontvingen die nu per telegraaf, en de Bondsvergadering hield heden eene buitengewone zitting, in welke zij het voorstel der twee groote Mogendheden, tot schorsing der den 10 mei uitgeschreven verkiezingen, met groote meerderheid aannam.

De eenige stemmen welke zich in de Bondsvergadering tegen het voorstel verklaarden waren, behalve natuurlijk Keur-Hessen zelf, die van Hannover, Luxemburg en Mecklenburg. Namens Pruissen werd vervolgens een antwoord op de Keur-Hessische tegenverklaring van 8 dezer afgegeven.

Per Telegraaf.

PARIJS 15 Mei.

De Moniteur zegt dat, volgens tijdingen uit Mexico van 11 dezer, de gevolmagtigden zich niet onderling hadden kunnen verstaan: Prim had derhalve de Spaansche troepen weder willen doen inschepen en daarvoor schepen uit Havannah gevraagd. Serrano en de autoriteiten aldaar hadden echter gemeend dat verzoek niet te moeten inwilligen. De generaal Gasset was uitgenoodigd, als Prim bij zijn plan bleef, het opperbevel over de Spaansche troepen over te nemen. De Fransche troepen zouden de vijandelijkheden terstond weder hervatten.

TOULON 14 Mei.

Z. H. Saïd-pacha, Onderkoning van Egypte, is dezen ochtend alhier aangekomen. Hij werd met salvo's van de artillerie van het geheele eskader begroet, terwijl alle burgerlijke en militaire autoriteiten hem op het fregat waarop hij zich bevond kwamen bezoeken.

MARSEILLE 15 Mei.

De Onderkoning van Egypte, na heden morgen het arsenaal van Toulon bezocht te hebben, zal zich van daar herwaarts begeven en ten 3 ure 's namiddags alhier aankomen. Hij zal op officiële wijze aan het station begroet worden, doch zonder verwijl zijne reis vervolgen.

KASSEL 14 Mei.

De Kasseler Zeitung zegt dat de Hessische Regering hare kiesregeling bij den Bond verdedigd en verklaard heeft dat zij de verkiezingen niet kon verdagen, zoo als gevorderd werd, uithoofde der haar opgelegde wettelijke verpligting daartoe.

KASSEL 15 Mei.

Volgens de Morgen Zeitung, heeft generaal von Willesen sedert gisteren avond zijn verblijf in Munden (Hannover) genomen. In 32 plaatsen is niemand verkozen. Aan het protest tegen de verkiezingen hebben zich, behalve de 25 eerste steden, ook de meeste grondeigenaren aangesloten. In den Kreitz Hofgeismar hebben van de 43 burgemeesters ten platten lande, slechts drie de verlangde adhaesie gegeven.

STUTTGARDT 14 mei.

In de gisteren gehouden Kamerzitting interpelleerde de afgevaardigde Mittnacht den Minister van binnenlandsche zaken over de houding der Regering tegenover het Oostenrijksch-Pruissisch voorstel betrekkelijk Keur-Hessen, en inzonderheid over de regtsgeldigheid der kieswet van 1849.

PETERSBURG 15 Mei.

Het Journal de Saint Petersbourg verlangt, dat de Keurvorst van Hessen, even als in der tijd de Koning van Beijeren, zegge: „Ik wil vrede met mijn Volk."

Gisteren en eergisteren bedroeg de gezamenlijke uitgave van gouden specie tegen papieren-geld bij de Bank slechts 87,000 roebels, daarentegen het ontvangen goud, hetwelk tegen den koers van den dag voor papieren-geld werd ingewisseld, meer dan een half millioen.

WEENEN 14 Mei.

De hoofdredacteur van het dagblad Vaterland, dr. Hermann Keipp, is aan de misdaad van Majesteitsbeleediging schuldig verklaard.

In de heden gehouden zitting van het Lagerhuis kwam eene petitie der vrijsteden tegen de overgave der kerkelijke bezittingen aan de plaatselijke pastoors in behandeling, en werd, tot naauwlettende overweging en verdere beslissing, in handen van het Staatsministerie gesteld.

De Keizer is van Venetië hier teruggekeerd. Er hebben dezer dagen redewisselingen over het zamenroepen van den Hongaarschen Landdag plaats. — De Donau Zeitung beweert dat de Turken den 8 dezer de Montenegrijnsche grenzen zijn overgetrokken.

TURIJN 15 Mei.

Volgens berigt uit Napels had gisteren een diner ten hove plaats ter eere van Z. K. H. Prins Napoleon, waar aan ook de heeren Ratazzi, Benedetti en Matteucci deel namen. Dezen voormiddag bragt de Prins een bezoek aan het museum.

Bij generaal Lamarmora had eene schitterende matinée dansante plaats; daaraan namen Koning Victor Emmanuel benevens Prins Napoleon, de Ministers, vreemde ambassadeurs, Fransche en Britsche officieren en een aantal hooggeplaatste Napolitanen deel.

Des avonds had er gala-voorstelling in den schouwburg plaats.

MADRID 14 Mei.

De geruchten betreffende eene ministeriële wijziging zijn ongegrond.

Eene commissie uit het Congres is belast met het onderzoek naar de voorgestelde regeling van de amortisable schuld.

De ongeregeldheden in Portugal duren voort.

RAGUSA 15 Mei.

Er heeft een gevecht bij Kutchi plaats gehad, tusschen de Turken en de Montenegrijnen, waarbij de eersten 800, de laatsten 600 man verloren. De bergbewoners zijn teruggetrokken.

Vukalovisch heeft geschut naar Zubni overgebragt. Niksisch is geblokkeerd.

LONDEN 15 Mei.

Koffij vaster. — *Suiker* lager in prijs. — *Thee.* Voor de veiling bestond aanvankelijk flaauwe stemming; Assam 1 d. hooger. — *Krenten* tot afwijkende prijzen. — *Metalen.* Tin. Banca 122/; Straits 113/. Schotsch IJzer 53/9. — *Olie.* Raap- £ 47.6 a 48. Patent- £ 48.9 a 49.6. Lijn- £ 37.9 a 38. — Ter *Veemarkt* van heden werden aangeboden: 960 Runderen, 440 Kalveren, 8560 Schapen en 180 Varkens. Voor beste Runderen werd 4/4, voor Kalveren 5/6, voor Schapen 5/ en voor Varkens 5/ betaald. Lammeren golden 7/6.

LIVERPOOL 15 Mei.

Katoen. Heden zijn 2000 b. afgedaan tot ⅛ d. hoogere prijzen.

MADRID 14 Mei.

Spanje 2 pc. 44.40; dito 3 pc. 50.70.

LONDEN 15 Mei.

De Geconsolideerden 3 pc. 92. Rusland 5 pc. 96¼; dito 4½ pc. 91½. Spanje 2 pc. —; dito Buitenl. 3 pc. 54½; dito Cert. 8¾. Portugal 3 pc. 45⅝. Mexico 3 pc. 31½. Venezuela 4½ pc. 23¼.

PARIJS 15 Mei.

Frankrijk 3 pc. 70.60; dito 4½ pc. 98.05. Crediet Mob. 837. Spanje 2 pc. —; dito 3 pc. 49⅜.

WEENEN 15 Mei.

Oostenrijk Metalliek 5 pc. 71.80; dito Nat. 5 pc. 84.70. Wissel op Londen ƒ 131.80.

FRANKFORT 15 Mei.

Oostenr. Metall. 5 pc. 52⅜; dito Nation. 5 pc. 62½.

ANTWERPEN 15 Mei.

België 4½ pc. 98⅜; dito 2½ pc. —. Oostenrijk Metall. 5 pc. 52⅜; dito Nationale 5 pc. 63. Spanje 2 pc. —; dito Binnenl. 3 pc. —.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 15 Mei.

Uitslag der **Verkiezingen** van **leden** voor de **Provinciale Staten** van **Zuidholland** in de volgende **Hoofdkiesdistricten:**

OUD-BEIJERLAND. Herkozen de heer *A. van Driel.*

SLIEDRECHT. Gekozen de heer *A. A. Visser* Jz. Herstemming tusschen de heeren *J. C. Singels* en *F. H. von Lindern.*

GORINCHEM. Herkozen de heeren *W. A. Viruly Verbruggen* en *H. Willemstijn.*

ZOETERMEER. Herkozen de heeren *J. Molenaar* Cz. en *H. van Zegwaard.*

MIDDELHARNIS. Herkozen de heer *P. N. J. Lette Anemaet.* Herstemming tusschen de heeren *J. A. van den Broek* en *C. Goekoop* Dz.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden was, na de aanneming met algemeene stemmen zonder discussie, van eenige naturalisatie-wetten, geheel gewijd aan de behandeling van het wetsontwerp tot goedkeuring van eenige artikelen van het tractaat met België betrekkelijk de aftappingen van de Maas. Bij de algemeene beraadslagingen — over de artikelen had geene beraadslaging plaats — is hoofdzakelijk de houding der Regering betrekkelijk deze zaak en de inhoud van het tractaat zelve besproken.

De houding der Regering, welke, in plaats van het wetsontwerp te verdedigen, gelijk dat in den regel met voordragten, van Regeringswege uitgegaan, geschiedt, dat aan de beslissing der Kamer had onderworpen, werd vooral afgekeurd door de heeren van Lynden, van Goltstein, Hoffman, Mackay, de Brauw en Wintgens. Men wees er op, dat de Kamer in een moeijelijken toestand werd gebragt, omdat, wanneer het tractaat mogt worden aangenomen, de raadslieden der Kroon den Koning konden blijven aanraden de ratificatie te weigeren, en wanneer het mogt worden verworpen, alle verantwoordelijkheid van de Regering op de Kamer werd overgebragt. Dit gaf den heer Storm van 's Gravesande aanleiding om de Regering bepaaldelijk te vragen wat zij in deze voornemens was te doen, in geval het tractaat werd aangenomen. De Minister van Buitenlandsche Zaken heeft de houding der Regering geregtvaardigd en doen uitkomen dat geen Staat kan eischen dat eene Regering zal verdedigen wat met hare zienswijze niet overeenstemt. Waarom de voordragt niet ingetrokken? omdat zij niet voor intrekking vatbaar was, omdat het hier gold eene verbindtenis, welke volgens den inhoud zelve aan de goedkeuring der Staten-Generaal moest worden onderworpen. Op de vraag van den heer van 's Gravesande kon de Regering geen ander antwoord geven dan dit, dat ingeval van aanneming het Kabinet zou overwegen welke voorstellen het aan den Koning zou behooren te onderwerpen, terwijl zij in geval van verwerping zou beproeven een nieuw tractaat met België te sluiten, steunende op billijke grondslagen.

De inhoud van het tractaat heeft alleen verdediging gevonden bij den heer van Goltstein, maar is, behalve door de Regering, bestreden door de heeren Delprat, van Zuylen, van Nispen, Meylink, de Bieberstein, de Lom de Berg en van Wintershoven. Het werd in stemming gebragt, verworpen met 47 tegen 7 stemmen.

[*In het tot dit N.º behoorend Bijvoegsel is een uitvoerig verslag der Zitting van de Tweede Kamer op heden opgenomen, benevens het Voorloopig Verslag omtrent de begrooting voor Staatsspoorwegen, dienst* 1862.]

Uit Parijs terugkeerende, is Z. M. de Koning met gevolg heden morgen ten half tien ure met eene der stoombooten van de Maatschappij voor den spoorweg tusschen Antwerpen en Rotterdam alhier aangekomen. Z. M. heeft langs den Hollandschen ijzeren spoortrein per extra-trein de reis ten 9 ure 45 min. naar 's Gravenhage vervolgd. Bij zijne doorreis alhier werd Z. M. gecomplimenteerd door den heer Burgemeester dezer gemeente en door heeren commissarissen van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.

De heden in de zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen geopende tentoonstelling der voorwerpen, ingezonden voor de verloting ten voordeele van het Nederlandsche Zendelinggenootschap alhier, levert wel een bewijs dat de dames, die dit lofwaardig plan ontwierpen en er zich vele moeite voor getroostten, zich ook in eene vrij algemeene deelneming hebben mogen verheugen. Eene rijke verzameling voorwerpen van de grootste verscheidenheid zijn op doeltreffende wijze in de zaal gerangschikt, welke reeds bij het binnentreden een bijzonder aangenaam effect maakt. Behalve de geschenken van het Vorstelijk Huis — eene pendule van H. M. de Koningin, een werktafeltje van H. K. H. Prinses Frederik en een canepé-kleedje van H. K. H. Prinses Hendrik der Nederlanden — zijn omstreeks 8000 prijzen ingekomen, waaronder eenige van waarde en een groot aantal dat door sierlijke bewerking uitmunt. Ook de werkinrigting voor behoeftige blinden bragt o. a. een offer van het door de aldaar verpleegden zoo flink en bruikbaar vervaardigde.

Morgen, benevens aanstaanden maandag en dingsdag, blijft de tentoonstelling nog voor het publiek opengesteld, tegen betaling van 25 cents. Daarvan zal zeker een druk gebruik worden gemaakt. Het getal gedebiteerde loten moet reeds tot het belangrijke cijfer van 13,000 zijn geklommen.

Bij de opening der tentoonstelling, heden morgen ten 10 ure, in tegenwoordigheid der leden van het dames-comité voor de verloting en van eenige bestuurders van het genootschap, sprak ds. Cohen Stuart, als president van de maandvergadering, een kort woord. Hij herinnerde aan de opening der groote wereld-tentoonstelling te Londen, nu juist veertien dagen geleden. Hoe weinig overeenkomst tusschen een en ander mogt wezen, toch was er eenig punt van vergelijking tusschen de tentoonstelling in de reusachtige wereldstad en die aan deze plaats. In een der koepels van het Londensch gebouw was het Bijbelwoord geplaatst: „De aarde is des Heeren en al hare volheid." Hetzelfde geloof, dat geheel de aarde des Heeren is, Hem behoort en moet toegebragt worden, had deze verloting in het leven geroepen. Wel ware het te wenschen dat zij geheel overbodig ware geweest, dat de geldelijke nood van het genootschap minder hoog ware gestegen, en het bedrag van gewone contributien en vrijwillige giften voldoende ware bevonden, maar waar die nood aanwezig was, is het verblijdend te zien, hoe nieuwe middelen uitgedacht en uitgevoerd werden om daarin te voorzien, verblijdend op te merken, hoe de algemeene en eendragtige zamenwerking van velen, onder welke ook leden van het Vorstelijk gezin, deze zaak tot stand gebragt had. Aan de leden van het dames-comité kwam dan ook de dank der bestuurders van het genootschap toe, met den wensch, dat als loon voor haar loffelijk pogen een groot aantal loten mogt worden genomen om de belangen van het genootschap ook langs dezen weg te bevorderen. Het is hier geen speculatie op ijdele winzucht. Op zedelijk gebied toch heerscht eene gansch andere kansrekening dan die van gewone loterijen. Hier is elk *geven* reeds winst doen, en het trekken van een niet hier beneden, vaak het trekken van een wissel op de hoogste prijzen hierna.

Heden morgen geraakte de matroos Heinrich Linger, van het Russisch schip Bernhard, liggende in de Leuvehaven, met zijn regterarm geklemd tusschen de kleine boot waarin hij was en een voorbijgaand schip; ten gevolge hiervan moest de man onmiddellijk naar het Ziekenhuis aan den Coolsingel worden vervoerd, alwaar hem in den namiddag de arm uit het schoudergewricht is moeten genomen worden.

De Utrechtsche Courant behelst een particulier schrijven, waarin op vrij stellige wijze wordt volgehouden dat de huwelijksplannen tusschen Z. K. H. den Prins van Oranje en Prinses Anna Murat (die de Protestantsche godsdienst belijdt en als eene zeer verstandige en beminnelijke vrouw wordt geschetst) geenzins zijn opgegeven. In dat schrijven — hetwelk ook wij natuurlijk geheel voor rekening van den correspondent laten, — wordt voorts gemeld, dat Keizer Napoleon hoogelijk ingenomen is met onzen Koning en ernstig bedacht zou zijn om Nederland, door toevoeging van de Vlaamsch sprekende Belgische gewesten en het zoogenaamde Oost-Friesland, tot eene Mogendheid van den tweeden rang te verheffen, welks kolonien Frankrijk mede zou wenschen in ons voortdurend bezit te doen blijven, om langs dien weg Nederland te doen strekken tot een naauw aan Frankrijk verbonden bolwerk tegen Engeland.

Vóór de verloving en de mededeeling aan de Staten-Generaal, wier toestemming de Prins volgens de Grondwet behoort te vragen, zou Prinses Murat ons Hof en onze voornaamste steden echter bezoeken, en men twijfelt niet, of eene nadere kennismaking met de Prinses zal bij onze landgenooten alles wegnemen wat nog riekt naar vooringenomenheid tegen deze echtverbindtenis, zoodat men ook niet aan eene goedkeuring der echtverbindtenis door de Staten-Generaal twijfelt. „C'est un ange," zei de grootmeesteres onzer Koningin, dezer dagen tot iemand, die haar over de Prinses onderhield.

Na het bezoek van Napoleon op het Loo, zal Prinses Murat zich dan ook met Prinses Mathilde naar 's Hage begeven en vier of vijf weken bij ons ten Hove doorbrengen.

Het heeft den Koning behaagd de door de beide afdeelingen der Koninklijke Akademie van Wetenschappen in hare in april jl. gehouden buitengewone vergaderingen gedane verkiezingen te bekrachtigen, als: door de letterkundige afdeeling van de heeren W. Moll tot onder-voorzitter, A. Réville, te Rotterdam, jhr. J. P. Six, te Amsterdam, en J. E. Goudsmit, te Leyden tot gewone leden, en Lothrop Motley, te Weenen, en J. R. David, te Leuven, tot buitenlandsche leden, en door de natuurkundige afdeeling van de heeren G. Simons tot voorzitter, C. J. Matthes tot onder-voorzitter, P. Bleeker, te Leyden, en P. J. van Kerckhoff, te Groningen, tot gewone leden, en H. Milne Edwards, te Parijs, tot buitenlandsch lid.

Z. M. heeft aan den kapit. F. A. T. Delprat, van den staf der artillerie, belast met het toezigt in 's Rijks gieterij van bronzen geschut, vergunning verleend tot het aannemen en dragen van de versierselen van ridder der 2de kl. van de orde van St. Stanislaus, hem door Z. M. den Keizer aller Russen geschonken.

Bij Koninklijke besluiten is aan P. A. de Chateleux, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontv. der in- en uitg. regten en acc. en van de belasting op de gouden en zilveren werken en van entreposeur te Arnhem, behoudens aanspraak op pensioen, en met dankbetuiging voor zijne langdurig aan den lande bewezen trouwe en ijverige diensten; en in zijne plaats benoemd C. C. van Vloten, laatstelijk verificateur van de comptabiliteit der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. voor de prov. Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe; tot provinciaal direct. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. in Gelderland, G. L. Voerman, thans control. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. te Amsterdam: — is ingetrokken en buiten werking gesteld de benoeming van J. G. Niehot, als ontv. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. en der Rijnvaartregten, tevens entreposeur te Tiel, met bevestiging in zijne tegenwoordige betrekking van ontv. der dir. bel. en acc. te Oss, en in zijne plaats benoemd A. W. Berends, thans ontv. der dir. bel. en acc. te Blokzijl c. a.

Bij Koninklijk besluit is aan J. H. Austermühle, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van kamerbewaarder en concierge bij de algem. rekenk., behoudens aanspraak op pensioen.

Z. M. heeft den kapitein H. M. Worm, van het 7de reg. inf., naar aanleiding van het daartoe door hem gedaan verzoek, op pensioen gesteld, en het bedrag van dat pensioen bepaald op ƒ 1020 's jaars; bij het wapen der inf. benoemd, bij het 6de reg., tot kapitein van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. F. van Altena, van het korps; bij het 7de reg., tot kapit. van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. J. Ströhmsdorffer, van het korps; op non-activiteit gesteld, in afwachting dat nader omtrent hem zal worden beschikt, den kapit. S. G. Peuchen, van het 1ste reg. inf., tijdelijk gedetacheerd bij het koloniaal werfdepôt.

Bij Koninklijk besluit is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den onder-intendant der 1ste kl. bij de militaire administratie in Ned.-Indië, J. W. Oosterhout, thans met verlof hier te lande, met ingang van 1 junij e. k., een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, met toekenning van pensioen.

Z. M. heeft goedgevonden te bepalen, dat, tot aankweeking en opleiding uitsluitend voor korporaals en onderofficieren der artillerie, eene afzonderlijke instructie-compagnie zal worden opgerigt, welke gestationeerd zal zijn te Schoonhoven.

Te Ridderkerk is het verblijdend berigt ontvangen, dat ds. H. C. Bervoets, te Hengelo, het beroep naar die gemeente heeft aangenomen.

STELLENDAM 14 *mei.* — In eene der slooten, die gemeenschap met het buitenwater heeft, is een levende inktvisch (sepia officinalis) gevangen, naar gissing buiten zijne armen 5 palmen lang en 3 palmen breed.

'S GRAVENHAGE 15 *mei.* — Z. M. de Koning is heden morgen ten 10¼ ure van HD. reis naar Parijs in deze residentie teruggekeerd.

— Heden middag heeft er bij Z. K. H. Prins Frederik op HD. kasteel het huis de Pauw, een groot diner plaats gehad.

— Bij de alhier gevestigde commissie voor hulpbehoevenden door den brand te Enschedé is ontvangen ƒ 6023.99. Daaronder bevond zich ook eene dezer dagen ingekomen gift van ƒ 300 van Z. K. H. den Prins van Oranje.

— Door de Bataafsche Brand-Assurantie-Maatschappij is aan den heer brandmeester van spuit nº. 2, C. J. Vinju, eene som van ƒ 60 ter hand gesteld, ter uitdeeling aan de spuitgasten, voor hunnen ijver en het eerst aanwezig zijn bij den brand in de fabriek der heeren Gebr. Horrix. Door den heer Vinju is daartoe aan de spuitgasten van spuit nº. 2 ƒ 30 uitgereikt, terwijl de andere ƒ 30 door hem ter hand zijn gesteld aan den heer J. C. de Jager, brandmeester van spuit n.º 3.

— Heden heeft voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland, onder het voorzitterschap van mr. J. A. Philipse, de behandeling plaats gehad van de zaak van G. Weeda, oud 28 jaren, koopman te 's Gravendeel, beschuldigd van diefstal bij nacht in een bewoond huis en van twee diefstallen als loonbediende ten nadeele van zijn meester. In deze zaak waren 15 getuigen gedagvaard. Het Openbaar Ministerie werd waargenomen door den advocaat-generaal mr. van Nispen tot Pannerden, die de schuld, den beschuldigde ten laste gelegd, als bewezen aannam en diensvolgens zijne veroordeeling requireerde tot eene tuchthuisstraf van 5 tot 10 jaren. Als verdediger trad voor den beschuldigde op mr. J. van Gigch. Heden over acht dagen zal het Hof in deze uitspraak doen.

HAARLEM 14 *mei.* — Gisteren is alhier gehouden de algemeene vergadering van de Vereeniging voor de Bloembollen-cultuur, alwaar zijn uitgereikt de medailles, verleend bij gelegenheid der jongste zoo luisterrijke tentoonstelling van bol- en knolgewassen, en is het programma voor die van 1863 vastgesteld. De heeren J. Krelage, H. D. Kruseman en jhr. H. G. Barnaart zijn op nieuw, met bijna algemeene stemmen, als leden van het bestuur benoemd, en de heer Krelage, bij acclamatie, als voorzitter.

ZALT-BOMMEL 14 *mei.* — Maandag zal worden gegeven eene soirée musicale et littéraire, ten voordeele der ongelukkigen te Enschedé, welke gemeente ook niet achterwege bleef toen wij hier in nood waren.

NIJMEGEN 14 *mei.* — De brand van Enschedé heeft alhier de schrik weder levendig gemaakt voor het steeds dreigend gevaar, waarin onze stad blijft verkeeren, door het aanwezen van de beide groote kruidmagazijnen aan de westzijde van de stad. Reeds verscheiden malen heeft de bevolking zich tot de hooge Regering gewend, met de bede dat gevaar af te keeren, en het kruid naar een der forten buiten de stad over te brengen, maar steeds te vergeefs. Thans verneemt men dat weder het voornemen bestaat om zich met den meesten aandrang tot den Koning te wenden, om hem te smeeken dat het HD. moge behagen te bevelen, dat het zwaard van Damocles boven onze hoofden moge weggenomen worden.

HARDERWIJK 14 *mei.* — Aan den meester schoenmaker bij het koloniaal werfdepôt alhier, F. Nolden, is de gouden medaille en de gratificatie van ƒ 50 toegekend, ter zake hij gedurende een tijdvak van 36 jaren den Lande onafgebroken trouw en eerlijk heeft gediend, en zulks op grond van Zr. Ms. besluit van den 11 februarij 1859, n.º 40.

BREDA 14 *mei.* — Zoo als reeds gemeld is, zal te dezer stede van 1 junij tot 15 julij gestationneerd worden een escadron kavalerie van het 1ste en 2de escadron van het 4de reg. dragonders uit 's Bosch; dat detachement, moetende strekken voor de practische oefeningen der kadetten in het kamp, zal ult. dezer maand alhier arriveren onder bevel van den 1sten luitenant Roosmale Nepveu en voorts de 2de luitenant van Wickevoort Crommelin en een 60tal onderofficieren, korporaals en manschappen (allen bereden). Na afloop van het kamp keeren zij naar 's Hertogenbosch terug.

ZWOLLE 14 *mei.* — Door wijlen mr. G. T. J. Wicherlink, in leven president bij het provinciaal geregtshof in Overijssel, is aan de algemeene armen alhier gelegateerd de som van ƒ 4000.

— Heden stonden twee kolonisten uit het gesticht de Ommerschans voor het Provinciaal Geregtshof te regt, die zich hebben schuldig gemaakt aan moedwillige brandstichting; het waren A. J. Soer en A. Teunissen, oud 24 en 22 jaren. Zij hebben het aan hen ten laste gelegde feit openhartig bekend, en als redenen daarvoor opgegeven de zucht om van de Ommerschans ontslagen te worden. Het O. M. bij monde van den heer advocaat-generaal, mr. G. D. Ribbius, requireerde voor elk der teregtstaanden eene tuchthuisstraf voor den tijd van 15 jaren. Uitspraak 20 dezer.

— Het Provinciaal Geregtshof in Overijssel heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak tegen H. R. de Haan, beschuldigd van poging tot moord met voorbedachten rade, gepleegd in den nacht van 29 op 30 november op Luitje de Lange. Het Hof heeft bij het gewezen arrest aangenomen, dat de poging tot moord niet wettig en overtuigend was bewezen en de Haan daarvan vrijgesproken, maar hem ter zake van moedwillige verwonding, waardoor echter geen beletsel om te werken van meer dan 20 dagen is ontstaan, veroordeeld tot gevangenisstraf van 6 jaren en 8 maanden.

— Ten gevolge van den voortdurend lagen waterstand op de rivier den IJssel, is de stoomboot-gemeenschap tusschen Kampen en Arnhem nog steeds gestaakt. Door de zorg der directie van de Rijn- en IJssel-Stoomboot-Maatschappij worden de passagiers van Kampen of het Katerveer per as voor hare rekening tot Deventer vervoerd.

WIJHE 13 *mei.* — Eene menigte levensmiddelen, bestaande in worst, spek, erwten, boonen gerst, gort en zout enz., benevens eene menigte kleedingstukken werden gisteren door de ingezetenen dezer gemeente bijeengebragt, alsmede de som van ƒ 380, welke onmiddellijk van hier naar de plaats, die voor eenige dagen nog onder eene der bloeijendste uit Twenthes steden gerangschikt werd, verzonden.

GRONINGEN 13 *mei.* — Dezer dagen zijn in deze omstreken geheele zwermen woatebieters (elders glazenmakers genoemd) waargenomen. Zij zijn vooral schadelijk voor de kippen, die, wanneer ze er van tot zich nemen, eene ongesteldheid krijgen, die niet zelden met den dood eindigt. Volgens meening van deskundigen worden zij in het zand der eilanden uitgebroeid, en komen, bij oostenwind, steeds tegen den wind invliegende, naar het vaste land.

— Per het schip Ouderkerk aan den Amstel, kapit. K. J. Swart, zijn den 30 maart ll. als passagiers van Batavia naar Nederland vertrokken de heeren H. C. de Vos, J. C. Gillermann, J. Heus, Mevr. C. Bezoet de Bie en zes kinderen, J. de Wilde en een kind, benevens 20 militairen.

Correspondentie.

Eenige bewoners van den Houttuin, oosteinde, maken de politie attent op het schandaal dat daar, vooral des zondags, door eenige jongens, meestal uit andere wijken, gehouden wordt, zoodat men schrikt om kinderen aan de stoep of op straat te laten wandelen, uithoofde van het vloeken en schelden van die onbeschaafde jeugd, het ruiten inwerpen met ballen en wat er meer van dat soort te wachten is.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 15 Mei.

OVERLEDEN: J. van Mourik, wedr. van T. Blom, 76 j. — H. Gravestein, man van J. C. Pfenninger, 36 j. — A. M. J. Schneiders, d., 5 m. — H. Eheman, z., 2 m. — C. Beukers, d., 4 m. — E. Grimmekamp, vrouw van A. H. Schilten, 56 j. — W. C. Loos Dambié, jm., 19 j.

BEVALLEN: J. de Leeuw, geb. Dekker, levenl. d. — E. Houtkruyer, geb. Pijpendop, d. — N. Bergsen, geb. Groeneweg, d. — J. Mortelmans, geb. Spanjersberg, z. — K. H. Vermaas, geb. Giljam, z. — E. van Assendelft, geb. Pesant, d. — A. E. Post, geb. Winter, d. — P. J. Biezeveld, geb. van Gessel, d. — L. E. van Someren, geb. Vonk, z. — F. A. C. Smith, geb. Canuet, z.

VERKOOPING van HUIZEN en ERVEN,

IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,

Donderdag den 15 Mei:

Een Woonhuis enz., Gelderschekade, 2/47;	trekg. ƒ 22,200.
Een Woonhuis enz., Wijnstraat, 2/93;...	" " 6700.
Een Tuin enz., Lange Warande, 13/425;	" " 7250.
Een Pand met Tuintjes enz., aan de o/z. Goudschen Rijweg, 13/545, 546, 547 en 548;	" " 12,100.
Een Overdekten Gang met Bovenwoning en een Pand met Grond, als voren, 13/540;	" " 4900.
Een stuk Moesland met daarop staande Schuur, Mannenlaan, 13/387;...........	" " 2300.
Een Buitenverblijf, genaamd DORPSZIGT, met Tuin enz., te Hillegersberg;........	" " 3200.

Beursberigten.

PARIJS 14 Mei.

Frankrijk 3 pc. a cont. 70.65, 70.50; dito op ultimo 70.80, 70.65; dito 4½ pc. a cont. 98, 98.10; dito op ultimo 98.35. Bank-Actien 3140; Crediet Mobilier 843.75, 837.50. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 415. Napels 5 pc. 70. Spanje 2 pc. —; dito Buitenl. 3 pc. —; dito Nieuwe 52½; dito Binnenl. 3 pc. 49½; dito Passive 19¼. Oostenrijk 5 pc. 78¾.

De lager afkomende koersen der Londensche beurs bragten ook hier daling te weeg in meest alle fondsen.

AMSTERDAM 15 Mei.

				l. k.	h. k.	geb.
Nederl., ..	Werk. Schuld	2½	pCt.	62 9/16	62 11/16	62 11/16
"	dito dito	3	"	74½	74 11/16	74 11/16
"	dito dito	4	"	98⅝	98 11/16	98 11/16
"	Amort. Synd.	3½	"			
"	Hand. Maats.		"	140⅝	140¾	
"	O.-I. Leening	4	"			
"	Holl. Spw....	4½	"			
"	Rijn dito.....	4½	"			
"	M. van Weld.	4	"			
België, ..	Cert. *Rothsch.*	2½	"	53		
Frankrijk,	Certificaten..	3	"	63⅝		
Spanje...	Buitenlands..	2	"	43 5/16	43⅜	
"	dito	3	"	53⅜	53 7/16	
"	Binnenlands.	3	"			
"	Amort. Schuld	......		19⅛	19¼	
"	Bew. v. Coup.	......		8½		
Portugal,	Obligatien...	3	pCt.	44¾	44⅞	44¾
"	dito 1856/60.	3	"	44 1/16	44⅛	
"	dito Uitgest..					
Rusland,	Ob. *Hope en C.*	5	"	100¾	100⅞	
"	dito 1828/29..	5	"	100¼		
"	Cert. 1831/33	5	"	79⅛		
"	d.º 1840.....	4	"	74¾		
"	d.º *Stieglitz*..	4	"	74⅞		
"	d.º d.º Nieuwe	5	"	81⅛	81 3/16	
"	d.º d.º 1855 N.	5	"	90 13/16	90⅞	90⅞
"	d.º te Lond.	4½	"	88¾		
"	d.º v. Assign..	6	"	53		
"	Inschr. dito..	6	"			
Polen....	Aand. 1835..	....	ƒ	164½		
"	Oblig.......	4	pCt.	75¾	75⅞	
Pruissen,	Oblig. 1859..	5	"	103¾		
"	Aand. 1854..	3½	"			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.*	5	"	58		
"	d.º dito	4	"	46		
"	d.º Met. Oude	5	"	50⅜	50⅝	50 9/16
"	d.º N. te Ams.	5	"	72¼	72⅜	72 5/16
"	d.º Nat. Met..	5	"	59¼	59½	59½
"	d.º Metalliek.	2½	"	25 15/16	26⅛	26 1/16
"	W. Ad. fl 250	4	"	218		
Brazilië,	1824, £ 100	5	"			
Equador,	£ 100......	1	"	18	18⅛	
Venez.,..	Obligatien...	3	"	21⅞		
"	Uitgestelde..	1½	"	11¼		
Grenada,	Obligatien...	4½	"	14 15/16		
"	Uitgestelde..	1	"	5 3/16	5¼	5¼
Mexico,..	Obligatien...	3	"	29¾	30	29¾
Illinois	....	7	"	82¼	82⅜	82¼

Volgef. Rijnshares, 264½. Rusland, Cert. te Londen, 3 pc., 58⅞; dito bij Hope en Co., 1860, 4½ pc., 88 15/16, 89, 88⅞; dito Spoorweg-Actien, 5 pc., ƒ 194¼, ƒ 195¼, ƒ 194¼; dito Hypoth., 4½ pc., 76¼. Weener Bank-Actien, 3 pc., ƒ 746, ƒ 750, ƒ 750; dito Aand. 1839, 326; dito 1860, 5 pc., 435½, 436, 435½; Fr. Oostenr. Spoorw. Oblig. bij Hope, ƒ 128. Brazilie, 1852/58/60, 4½ pc., 88⅞. Grenada, Gest., 9⅞; dito 1 pc., 5 7/16. Griekenl., 1825, 5 pc., 7, 7 1/16, 7. Italië, 5 pc., 65⅛.

Beleening 3½, Prolongatie 3½, Disconto 4 pc.

Binnenl. fondsen genoegzaam onveranderd. Oostenr. wederom lager even als Mexic. Overigens ging er met flaauwe stemming weinig om.

Geld op beleening en prolongatie ½ pct. lager.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62⅝ a 11/16. Spanje, 2 pc., 43 5/16 a ⅜; dito binnenl., 3 pc.,

—. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 50⅝; dito Nationale 5 pc.. 59½.

Prijzen der Coupons: Metall. ƒ 22.—; dito Nation. ƒ 28.95; Napels. ƒ —; div. Eng. per £ ƒ 11.72½; 3 pc. Eng. Russen ƒ 11.72½; Fransche ƒ 55⅝; Belgische ƒ 55⅝. Pruiss. ƒ 34 9/16; Spaans. Piasters ƒ —; dito Coup. —; — Hamb. Russen ƒ 31⅛; Russen in Z. R. ƒ 33⅛; Pools. in fl. 26⅛; Pap. Roeb. —; Dollars ƒ —.

ROTTERDAM 15 Mei.

		l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl... Werk. Schuld 2½	Ct.	62⅞		
• Stad Amst.... 3½	•	87¾		
• Oblig.H.-Spoor 4	•	93		
Spanje... Binnenl. à 6/m. 3	ƒ	48⅝		
Portugal. Oblig. 1856/60 3	•	44 9/16		
Rusland.. Obl. Amst.... 4½	•	88 15/16		
• Obl. bij St. 1855 5	•	91		
• Spoorw. Aand. 5	•	195½		
Oostenr... Obl. in Metal. 2½	•	26⅛		
• dito dito 5	•	50½	50 9/16	50½
• d° N. te Amst. 5	•	72½		
• dito Nationale 5	•	59¼	59⅜	59 5/16
• Ad. fl. 250 1854	ƒ	217½		
• dito 1839......	ƒ	328		
Griekenl... Coupons......	•	⅜		

Bij eenigen handel in Oostenrijksche fondsen verkeerde de beurs over 't geheel in lustelooze stemming.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
A. J. DE JONGH, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Nederland, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62 11/16. Portugal, Obligatien te Londen 1856/60, 3 pc., 44 3/16, 44¼, 44 5/16. Rusland, Obligatien bij Stieglitz 1855, 5 pc., 90 15/16; dito Spoorweg-Aandeel., ƒ 195¼. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 26, 26⅛; dito Oude, 5 pc., 50½, 50 9/16, 50⅝; dito Nationale, 5 pc., 59¼, 59⅜, 59⅜. Grieksche Coupons ƒ ⅜, ƒ ⅜.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 15 Mei.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.75	11.80
dito 3/m..	11.72½	—
Parijs......	55⅝	
dito 3/m..	55 7/16	56⅛
Bordeaux..	55 9/16	55 13/16
Hamburg..	34⅝	35 1/16
dito 3/m..	34 13/16	
Petersb...	165	
Livorno...	45½	
Genua....	45½	
Napels....	77½	
Antwerp..		1⅛ v
Berlijn.....		173½
	6 weken.	Kort.
Frankfort..	98⅞	
Augsburg..	98½	
Weenen.....	86½	
Triest.......	86½	

Disconto 4 en 4½ pc.

AMSTERDAM 15 Mei.

	2 maanden.	zigt.
Londen....	11.75 g	11.80 g
Parijs.....	55 11/16 g	56⅛ g
Bordeaux.	55⅞ g	— g
dito ½/m.	55⅝ g	
Hamburg.	34⅝ g	35⅛ g
Genua.....	45½ g	— g
Livorno...	45½ g	— g
Napels.....	77½ g	— g
	3 maanden.	zigt.
Madrid.....	239 g	— g
Cadix.......	238 g	— g
Seville.....	236 g	— g
Bilbao......	236 g	— g
Lissabon...	41½ g	— g
Porto.......	41½ g	— g
Petersb...	165 g	— g
	6 weken.	zigt.
Weenen....	87 g	— g
Augsburg.	98½ g	— g
Frankfort.	98½ g	— g
Rotterdam ⅛.		

Handelsberigten.

ROTTERDAM 15 Mei.

Tabak. Heden werden uit de eerste hand afgedaan 25 v. Maryland, per Neptun, 12 v. Mason County, per Isabella, en 132 pakk. Brazil, per Louisa Frederika.

SCHIEDAM 15 Mei.

Granen. Verkocht: Rogge, 143 ℔ Riga Poolsche ƒ 236 cont.; 144 ℔ dito ƒ 238 l/m. Gerst, 129 ℔ Nieuwe Windau ƒ 197 6/w.

Moutwijn, per Ned. vat zonder fust ƒ 15.75.
Jenever, » » » » 21.25.
Amst. Proef » » » » 22.50.
Alles zonder de belasting.
Spoeling per Ketel.......... ƒ 0 40

DELFT 15 Mei.

Boter. Heden zijn de prijzen geweest ƒ 44 a ƒ 52; ter markt zijn verkocht 27/4, 102/3 en 114/16

DORDRECHT 15 Mei.

Granen, Zaden enz. Niettegenstaande de aanvoer van Zeeuws., Vl. en Overm. Tarwe heden klein was, bestond voor dezelve weinig kooplust en was tot genoteerde prijzen bezwaarlijk op te ruimen. Zomer dito weinig ter veil en meerder gevraagd. Zeeuws., Vl. en Overm. ƒ 11.40 a ƒ 11.60; mindere en blaauwe dito ƒ 9.50 a ƒ 10.50; Zomer dito ƒ 8.40 a ƒ 9.40. Rogge. Zeeuws., Vl. en Overm. traag en 10 c. lager afgegeven. Zeeuws., Vl. en Overm. ƒ 7.50 a ƒ 8.40. Gerst. Zeeuws. en Flakk. Winter en Zomer meerder aangevoerd en tot verlaagde prijzen slechts gedeeltelijk verkocht. Zeeuws., Flakk. en Overm. Winter ƒ 4.50 a ƒ 5.20; Zomer dito ƒ 4.50 a ƒ 5.20. Spelt weinig ter markt, naar kwaliteit van ƒ 3.80 tot ƒ 3.40 verhandeld. Haver. Inlands. Voeder en Dikke meerder aangevoerd en 20 c. lager afgegeven. Zeeuws. en Inlands. ƒ 3 a ƒ 3.30; Dikke dito ƒ 3.50 a ƒ 4. Boekweit met kleinen omzet, als volgt per 2100 Ned. ℔ Holsteins. ƒ 212 en Peel tot ƒ 208 verkocht. Paardenboonen. De weinige aangevoerde Overm. partijtjes hebben ƒ 7.20 tot ƒ 6.80 naar deugd opgebragt. Duivenboonen traag, bij kleinigheden van ƒ 8.60 tot ƒ 7.60 verkocht. Witte Boonen vonden weinig vraag, is voor Walch. en Zeeuws. bij gerijven ƒ 12.50 tot ƒ 11 verkocht. Bruine Boonen vonden weinig vraag, Zeeuws. en Vlaams. golden ƒ 14 tot ƒ 12 naar kwaliteit. Blaauwe Erwten vonden weinig begeerte, de aangevoerde Zeeuws. en Flakk. waren van ƒ 9.80, ƒ 9 tot ƒ 8 naar deugd moeijelijk te verkoopen. Witte dito ook lager af gegeven, puik kokende Koningsb. tot ƒ 8.50 en dito voor de mesting van ƒ 8.10 tot ƒ 8.20 verhandeld. Koolzaad niet ter veil, Mecklenb. werd op levering tot £ 74 geveild. Op 9 v. in Sept. en Oct. te leveren a £ 75 aangeboden. Lijnzaad weinig ter veil, 114 ℔ mooi Berdiansky bij partij tot ƒ 380 verk. Kanariezaad zonder vraag, de aangevoerde partijtjes waren tot vorige prijzen van ƒ 9 tot ƒ 7 volgens kwal. gemakkelijk te koopen. Hennepzaad zonder omgang tot vorige prijzen, mooi inl. tot ƒ 270 aangeboden. Raapolie vliegend ƒ 45⅛ gedaan, de najaarsmaanden dooréén a ƒ 43½ gelaten. Lijnolie schaarsch, vliegend ƒ 38½ verhandeld. Raap- en Lijnkoeken als noteren verkocht: Harde Raapkoeken per 1040 stuks ƒ 94 a ƒ 92; id. Lijnkoeken per idem ƒ 120 a ƒ 130.

GOUDA 15 Mei.

Kaasmarkt. Aanvoer 30 partijen, waarvan de Hooikaas tot ƒ 15 a ƒ 16, de Gras- tot ƒ 19 a ƒ 19½ verkocht is.

AMSTERDAM 15 Mei.

Suiker. Ruwe. Gisteren zijn afgedaan 1800 kr. Java zeilende tot ƒ 13⅝ a ƒ 2 onder Maart.

Tabak. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan 89 p. Java hoofdmerk PA/MALANG en 208 p. dito hoofdmerk TANAH-WANGIE/Malang per Germania.

Afloop der op heden gehouden veiling van 26/3 fusten Havana *Honig* (in entr.) en 12 cer. zoete Barbarysche *Amandelen.* De Honig is gedeeltelijk verkocht tot ƒ 18½ a ƒ 19, en de Barbarysche Amandelen gedeeltelijk verkocht tot ƒ 32½. Al de opgehouden kavelingen zijn na de veiling tot veilingsprijzen uit de hand afgedaan.

Rogge op levering Aug. ƒ 198; Oct. ƒ 195.

GRONINGEN 13 Mei.

Granen enz. In de stemming der markt was heden weinig verandering. Tarwe meest als voren: 116, 120 a 123 ℔ Ommel. roode ƒ 8.20, ƒ 8.40, ƒ 8.80, ƒ 9 a ƒ 9.40, ƒ 9.60; 116, 120 a 123 ℔ Old. dito ƒ 7.90, ƒ 8.10, ƒ 8.50, ƒ 8.70 a ƒ 9, ƒ 9.10, ƒ 9.30. Rogge tot vorige prijzen traag afgaande: 116 a 120 ℔ buitenl. ƒ 7.50 a ƒ 7.80; 116 a 120 ℔ inl. ƒ 7.60 a ƒ 8. Boekweit als genoteerd verkocht: 113 a 116 ℔ grijze Zand ƒ 6.35 a ƒ 6.75; 113 a 116 ℔ zwarte Zand ƒ 6.15 a ƒ 6.55; 113 ℔ Veen ƒ 6.05. Gerst bij kleinigheden aan pelders: 93, 96 a 99 ℔ Winter ƒ 4.80, ƒ 5.10 a ƒ 5.40; 96, 99 a 103 ℔ Zomer ƒ 4.80, ƒ 5.10 a ƒ 5.40; 107 ℔ Knobbe ƒ 5.75; 111 ℔ Deensche ƒ 6. Dikke Haver wederom zeer gewild en hooger verkocht; witte Voer als voren, zwarte d° 10 c. lager: 75, 78, 82 a 85 ℔ dikke Brouw ƒ 3.55, ƒ 3.85, ƒ 4.10 a ƒ 4.40; 65, 68 a 72 ℔ witte Voer ƒ 2.65, ƒ 2.70, ƒ 2.90, ƒ 2.95 a ƒ 3.15, ƒ 3.20; 65, 68, 72 a 75 ℔ zwarte Voer ƒ 2.70, ƒ 2.90, ƒ 3.10 a ƒ 3.30. Paardenboonen weinig in omgegaan, de beste ƒ 6.90 a ƒ 7.40. Gort stil. Koolzaad zonder handel. Raapolie ƒ 42.50. Lijnolie ƒ 35.50.

LONDEN 14 Mei.

Suiker met goede vraag gemakkelijk te koopen. De veilingen liepen zelfs iets lager af. Havana n.° 12 zeilende 21/9, Jamaica 36/ a 37/, laag bruin 31/6, middl. Demer. 34/6 a 35/. 2124 k. Havana in veiling tot 6 d. verlaging verkocht; n.° 11 a 12½ bedong 38/ a 40/. Geraff. stil tot vorige prijzen; ord. lompen 49/6. — *Rum.* Leewards bleeke 1/5, Demerary 1/6¼. — *Koffij* vast. — *Rijst* met veel handel in de mindere soorten; Bengal Cargo 7/6 a 8/3. — *Peper.* Singapore flaauw; goed dof 4 d., middl. wit 5¾ a 5⅞ d. — *Cassia Lignea* flaauw. — *Indigo* in veiling laag; Madras en Kurpah 10 d. a 1/ lager, betere soorten flaauw. — *Jute* flaauw tot vorige prijzen; van 1864 b. in veiling werden 1200 b. verk. van £ 12 a 22. — *Hennep* stil; ord. bruin a goed middl. roping Manilla £ 24.10 a 25.10. — *Katoen* flaauw. — *Lijnzaad* prijsh.; Calcutta late levering 57/. — *Metalen.* Schotsch Gietijzer vast 53/9. Straits Tin 114/. — *Olien.* Lijn- vast, loco 38/; Raap- prijsh. 47/3; Cocos- onveranderd; Palm- stil, prima 42/6; Terpentijn- hooger, Amerik. 74/6. — *Talk* flaauw en lager; loco 45/9 a 46/, Julij/Sept. 46/6 a 46/9, Oct./Dec. 48/6 a 48/9.

Graanmarkt. De aanvoer van binnenlandsche soorten was zeer klein, van buitenlandsche artikelen groot. Eng. Tarwe vindt koopers tot de notering van ll. maandag. Ook buitenl. was onveranderd in prijs. Amerik. Meel onveranderd. Gerst veelal 1/ lager. Erwten en Boonen prijsh. Haver vast met goeden omzet. Lijn- en Raapz. flaauw. De aanvoer bedroeg gisteren en eergisteren: Tarwe 17,550 q., Gerst 27,030 q., Haver 24,350 q., Meel 28,900 zakken en 2450 vijs.

LIVERPOOL 13 Mei.

Suiker stil tot vorige prijzen; Jamaica 36/ a 37/6. — *Koffij.* Rio low a fair ord. 54/ a 58/6. — *Rijst.* Moonghy 7/9 a 8/3, gebroken wit Bengal 9/6. Rangoon 10/3. — *Peper.* Zwarte Singapore 4 d. — *Hennep.* Manilla Sorsogon £ 27.

ANTWERPEN 14 Mei.

Koffij stil. — *Granen* flaauw. — *Oliezaden.* Marianopel en Odessa Lijnzaad ƒ 15¼ a ƒ 15½. — *Rijst.* Java Tafel ƒ 15; Carolina ƒ 21¼ a ƒ 24.

HAVRE 12 Mei.

Katoen. Verkoopen gisteren 1842 b., doch heden tot 3 ure zijn niet meer dan 260 b. afgedaan tot eene prijsverlaging van fr. 1.50 a 2. — *Suiker.* Oude Havana n.° 12 fr. 29½ entr. — *Huiden.* M.-V. gez. Saladeros Ossen- fr. 66. — *Talk.* New-York fr. 57½. — *Haar.* La Plata fr. 117½. — *Granen* stil, roode Amerik. Winter Tarwe fr. 61½ cons. — *Meel.* Ohio extra fr. 32 cons.

13 Mei.

Katoen. Verkoopen 500 b. tot ongeveer vorige prijzen.

AVIGNON 11 Mei.

Meekrap zonder omzet, Rosé Racin nominaal op fr. 35 a 36; Napolit. 18/m. fr. 44, 30/m. fr. 46; gemalen stil tot vorige prijzen, SFFFR fr. 47 a 48; SFFFP fr. 54 a 55; ½ palud fr. 49.

CALCUTTA 8 April.

Indigo. Sedert de laatste berigten hadden slechts 3 kleine veilingen plaats, te zamen 677 k., die grootendeels koopers vonden tot ca. vorige prijzen voor goede kwal., maar veel lager voor de middel en ord. soorten oude. Dit saizoen zijn 65,500 mds. geplantst, wat nu nog overblijft is zeer infer. Wat den volgenden oogst betreft, zijn de vooruitzigten in Bengalen vrij gunstig; het verschil tusschen de planters en de rijots bestond echter nog, en men vreest alzoo weer voor een belangrijk te kort in Jessore, Kishnaghur, Fureedpore en Pubna. De berigten uit Tirhout zijn gunstig, uitvoer 16,940 k. — *Salpeter* 4 a 6 as. lager; 4 a 5 pc. raff. rs. 7.4 a 7.6. — *Rijst.* In blanke Tafel- ging veel om; de aanvoer is minder en men verwacht geene daling; noteren rs. 3 a 3.4. In Ballam ging veel om voor China, en men houdt nu hooger; de notering is rs. 1.8 a 1.11. — *Lijnzaad* met veel vraag en de prijzen zijn iets hooger van rs. 3.8 a 3.14. De voorraad is zeer klein. — *Suiker* willig met belangrijken handel, gecr. blond 4 as hooger; Benares rs. 10 a 11. — *Huiden* in een doen, ligte het meest gevraagd.

INVOER-ARTIKELEN. *Jenever* rs. 20 a 20.8 per kist van 15 fl. — *Vrachten* naar Londen £ 3.7/6 a 3.10/ en men verwacht eene rijzing. — *Wissel* op Londen 6/m. zigt Bankwissels 2⅛ a 2¼.

CALCUTTA 25 April.

Manufacturen. Shirtings als voren; Twist met redelijke vraag tot vorige prijzen. — *Bladkoper* met veel vraag, doch prijzen onveranderd. — *Lijnzaad* hooger. — *Rijst* stil. — *Vrachten* naar Londen 65/ a 67/6. — *Wissel* op Londen 2/0⅛.

BOMBAY 25 April.

UITVOER-ARTIKELEN onveranderd. — *Vrachten* flaauw. — *Katoen* 15 ropijen hooger, met kleine aanvoeren.

26 April.

Manufacturen. Shirtings met goede vraag tot vorige prijzen, 8½ ℔ 5 a 13; Grens hooger. — *Katoen* willig; Broach 220 r. — *Koper* flaauw; Blad- 57 r. — *Opium.* Malwa 1560 a 1585 r. — *Vrachten.* Voor Katoen naar Liverpool 62/6 a 65/. — *Wissel* op Londen 2/0½.

De 2 % income-tax is voor kleine inkomsten opgeheven.

COLOMBO 16 April.

Koffij. Plantation zonder omzet nominaal 12/ a 12/6; in geval er zich echter koopers opdoen, is eene prijsverhooging waarschijnlijk. De vooruitzigten voor den oogst zijn gunstig. Eenige partijtjes Natif van goede kwaliteit bedongen eene verhooging van 6 d. a 1/. Men noteert Natif unpicked 45/3 a 47/. — *Katoen.* Te Taticorn r. 112 a 115. De laatste verkoop alhier had plaats tot r. 111. — *Cocosolie* stil 32/6; de voorraad van Copperah is klein. — *Vrachten.* Naar Londen Koffij in vaten £ 4. — *Wissel* op Engeland 6/m. zigt 4 a 2 %.

PENANG 10 April.

UITVOER-ARTIKELEN met veel vraag. *Tin* met eenige omzettingen tot $ 25½ a 26.20, heden zijn er geen koopers boven $ 25½. — *Kamfer.* Sumatra n.° 1 $ 38. — *Was* schaarsch $ 60 a 62. — *Huiden* minder gevraagd; Buffel- $ 7; Koe- $ 10¼ voor Sumatra betaald. — *Nagelen.* Penang $ 24 a 26, Zanzibar $ 10. — *Cachou* $ 4½. — *Foelie* $ 24. — *Nootmuscaat* hooger op $ 28 voor 110 en $ 39 voor 75 stuks per ℔. — *Peper.* Zwarte Westkust $ 5.50 a 5.75 opgeruimd, Oostkust $ 5.40, Witte schaarsch $ 10½. — *Vrachten* naar Londen 5/ hooger; Tin en Suiker £ 3.15, Peper £ 4.5/, gemeten Goederen £ 4.10/.

NEW-CASTLE (N. Z. W.) 22 Maart.

Steenkolen. De handel in deze brandstof is in de laatste jaren belangrijk toegenomen, terwijl het schijnt dat de mijnen onuitputtelijk zijn en er jaarlijks nieuwe ontdekt worden; ook de verschepingen zijn zeer gemakkelijk gemaakt door den aanleg van spoorwegen, het bouwen van stoomkranen en het verbeteren van den waterweg. De uitvoer in het afgeloopen jaar bedroeg niet minder dan 275,000 ton, zijnde echter iets minder dan het vorige jaar, uithoofde van de strike of oproer onder de mijnwerkers. De opbrengst der mijnen bedraagt thans 420,000 ton 's jaars. Schepen van de grootste soort kunnen onze haven veilig binnen komen en tot 14 a 15 voet diepgang onder de stoomkranen laden; het meerdere wordt met ligters aan boord gebragt. De tegenwoordige prijs van beste Kolen is 14/6 per ton v. a. b. zonder commissie. De vrachten bleven hier gedurende de laatste 5/m. vrij hoog, doch men vertrouwt dat spoedig meerdere scheepsruimte lagere vrachtprijzen zal ten gevolge hebben. De tegenwoordige notering is naar Java 16/ a 18/, Hong Kong 22/ a 22/6, Shanghai 25/ a 26/, Californië 22/6, Manilla 22/. Sedert 1 Jan. werden uitgevoerd 24,443 ton, waarvan naar Java 1840 ton. De scheepsonkosten zijn: havenvuur- en tonnengeld 6 d., loodsgeld in- en uitge. 8 d., sleepboot van en naar zee 4 d., lossen der ballast langs de kade 6 d., dito in ligters 1/6, laden der kolen 1/, sleephellinghuur 6 d. per dag, opslepen en afhalen 1/, alles per ton. De wisselkoers staat gelijk aan dien te Sydney.

Weerkundige Waarnemingen op 15 Mei 1862. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			Celsius.		
Hartlepool......	+ 14. 7	N.O.	—	+ 10. 0	bewolkt.	slecht water.
Groningen......	+ 5. 2	O.N.O.	4	+ 12. 6	—	—
Helder.........	+ 4. 6	N.O.	14	+ 12. 8	—	—
Yarmouth.......	+ 7. 4	N.O.	—	+ 10. 5	regen.	—
Vlissingen.....	+ 1. 0	N.O.t.O.	8	+ 12. 4	—	—
Maastricht.....	751. 1	Z.	2	+ 14. 0	—	—
Portsmouth.....	+ 6. 7	O.N.O.	stijve bries.	+ 11. 1	regen.	hoog.
Plymouth.......	+ 6. 3	N.N.O.	gewone bries	+ 17. 8	schoon.	slecht water.
Havre..........	+ 5. 5	N.O.	25	+ 11. 1	betrokken.	hol.
Parijs.........	— 0. 6	O.	5	+ 12. 8	—	—
Brest..........	+ 5. 2	N.O.	5	+ 11. 0	zeer schoon.	hol.

Alzoo grootste verschil in Nederland G 5. 2 M; generaal idem Ha 15. 3 Pa.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (O) *Aang.*
15 mei *Mercur*, Kuhn, Pillau
Julius, Beug, d.°
Hellevoet *Aangek.*
15 mei *Cornelia* (st.), Middellandsche Zee
Stad Dordrecht (st.), Londen
Lord Raglan (st.), Newc.
Curlew, Tinn, d.°
Larch of the Morrell, Harrison, Boness
Jörgen Olsen, Nielsen, Stettin
Franz, Dahm, Dantzig
Tre Venner, Andresen, d.°
Marie, Somme, d.°
Emilie, Rosenberger, Pillau
Niord, Hansen, Koningsb.
Aurora, Hansen, d.°
Christine, Andersen, d.°
Christine, Uppendieck, d.°
Vertrokken.
Bordeaux (st.), Bordeaux
Bittern (st.), Liverpool
Alma Carr, Bergmann, Sunderland
Zingra, Gould, d.°
Godt Haab, Baltzersen, Frederikstad
Vidar, Falck, Holmstrand
Neptun, Bahle, Bremen
(O.—O. Z. O.)
Brielle (O—ZO) *Aang.*
15 mei *Magnet* (st.), Londen
Seagull (st.), Hull
Vertrokken.
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Cologne (st.), Londen
Newbottle, French, Shields
Betsey & Jane, Rayne, Newcastle
Heinrich, Rohde, Stettin
Dorothea, Schakow, d.°

Maassluis (ONO-ZZO) *Vertrokken.*
15 mei *Fides*, Svendsen, Engeland
Texel (O.N.O.) *Aangek.*
14 mei *Min. Thorbecke* (s), Hull
Heimdal, Thuessen, Koningsbergen
Cay Diedrich, Luttmann, Dantzig
Brödres Minde, Kjoloe, Frederikshald
15 *Aurora* (st.), Londen
JongePieter, Smit, Newc.
Vertrokken.
14 *Martha Alida*, Karst, Triëst
Wieka, Eefting, Napels
Ranger (st.), Londen
Boni, Möller, Liverpool
Leo, Freeman, Sunderl.
Margretha, Meijer, Hull
Vlie *Aangekomen*
13 mei *de Tijd*, Schaap, Dundee
Ida & Cornelia, Schenk, Stettin
Vertrokken.
13 *Rubbens* (s.), Koningsb.
Veere *Aangekomen*
12 mei *Effort*, Eskdale, Newcastle n. Middelb.
Vlissingen *Aangek.*
14 mei *Industrie*, Puister, Anclam n. Gent
Vertrokken.
12 *Alciope*, Watson, N.-York
13 *Freya*, Mayer, Bombay
Jacoba Petronella, Kampen, Rio-Janeiro
César, Couderé, dito
Elisabeth Schade, Breckwoldt, St. Thomas
Davide e Caroline, Martino, New-York
Carlo C., Sicich, Genua
Glorinda, Avegno, d.°
Alida Elisabeth, Potjewijd, Carthagena
14 *Guipuzcoano*, Mendezona, Havana
Teresa, Pinera, d.°
—o—
Newcastle (A.) *Aang.*
20 febr. *Julia*, v. d. Tas, Melbourne
(vertr. 8 mrt. n. Batav.)
Nijverheid, Bossinga, d.°
22 *Billiton*, Ganswijk, d.°
(vertr. 8 mrt. n. Batav.)
17 mrt. *Hebe*, Kiehl, d.°
Batavia *Vertrokken*
31 mrt. *Watergeus*, Giezen, Nederland
Anjer *Gepasseerd*
30 mrt. *Voorwaarts*, Kerkstra, Batavia n. Hamburg
Soerabaija *Vertr.*
21 mrt. *Jacob*, Mulder Drenth, Nederland
Suriname *Zeilklaar*
8 apr. *Plantage Dordrecht*, Brakke, Amsterdam
Thetis, Bakker, dito
19 *Caroline*, Cupido, dito
Havana *Aangekomen*
18 apr. *Cardenas Packet*, Frasy, Amsterdam
New-York *In lading*
29 apr. *Fairfield*, Hull, Rotterdam
Galatz *Aangekomen*
29 april *Grietje*, Lukkien, Londen
5 mei *Maria*, Tunteler, Leith
Vertrokken.
28 april *Prins Oscar*, Hartzell, Amsterdam
2 mei *Providenza*, Valle, d.°
Napels *Aangekomen*
5 mei *Zeemeeuw*, Sikkema, Rotterdam
Vertrokken.
5 *Elsje*, Tap, Gioja
Genua *Vertrokken*
10 mei *Thorbecke*, Witting, Londen

Valencia *Aangekomen*
19 april *Cornelia Jacoba*, v. d. Meer, Liverpool
Cadix *Vertrokken*
8 mei *St. Vitus*, Middel, Monte-Video
Santander *Vertr.*
9 mei *Arentina Roelfina*, Boon, Cardiff
Bordeaux *Aangek.*
13 mei *Wilhelmina Petr.*, Scholtens, Groningen
Vertrokken.
13 *Veendam*, Hazewinkel, Amsterdam
Dieuwerdina Alida Pot, Top, Cardiff
Duinkerken *Aangek.*
12 mei *Clasina Aidina*, Wirtjes, Triëst
Queenstown *Aang.*
13 mei *Caroline Wennerholm*, Java
Liverpool *Aangek.*
10 mei *Termonde*, de Boer, Bari
(in lad. n. St. Petersb.)
In lading.
13 *Twee Gebroeders*, de Jonge, Archangel
Uitgeklaard.
13 *Aukjen Gepkelina*, Duintjer, Nerva
Elfin, Clacher, Dordt
Vertrokken.
13 *Eersteling*, Schuring, Genua
Amicitia (st.), Rotterd.
Milford *Vertrokken*
12 mei *Tuskar*, Fox, (v. Barrow) Rotterdam
Newport *Vertrokken*
12 mei *Britannia*, Hutchings, Rotterdam
Gloucester *Vertr.*
13 mei *Helena*, de Jonge, St. Petersburg
Falmouth *Vertrokken*
12 mei *Svanhide*, Larsen, (v. St. Domingo) Rott.

Bij **Goudstaart** *Aangek.*
12 mei *Robertus Hendrikus*, Mulder, Rott. n. Batav.
(alles wel a. b.)
Bij **Portland** *Aangek.*
13 mei *Attivo*, Murli, Licata n. Rotterd.
Bij **Wight** *Aangek.*
13 mei *Joanna Jacoba*, Sap, Suriname n. Amst.
(alles wel a. b.)
Portsmouth *Gepass.*
13 mei *Henny*, Ohlerich, New-York n. Rott.
Douvres *Gepass.*
13 mei *Luconia*, Hulshoff, Rott. n. New-York
Catharina Maria, van Amerongen, Rott. naar Padang
Bij **Shoreham** *Aangek.*
13 mei *Frouwke*, Heins, Groningen
Londen *Uitgeklaard*
13 mei *Jantina Kobina*, de Jonge, St. Petersb.
In lading.
14 *Martha*, Topzant, Dordt
Gravesend *Aangek.*
13 mei *Seppe Visser*, de Jong, Workum
Hartlepool *Aangek.*
13 mei *Alida*, Peper, Gothenburg
Shields *Aangekomen*
13 mei *Scio*, Ruggles, Rott.
Wyka, Panjer, Sevilla
Vertrokken.
13 *Devonport*, Rotterd.
Newcastle *In lading*
12 mei *Susanna & Elisab.*, Ouwehand, Java
Aikia, Dijk, Dantzig
Hamburg *Aangek.*
13 mei *Turris Davidica*, Korter, Cette
14 *Lucia Jantina*, Liefflijn, Gallipoli
Vertrokken.
13 *Maria*, von Hellms, Curaçao
Geertruida, Rasker, Stett.
Op de **Elve** *Aangek.*
13 mei *Zeester*, Zoetelief, Porto Cabello
14 *Hiskea*, Collmann, Harlingen
Stettin *Vertrokken*
11 mei *Battruida*, Kladder, Rotterdam
Swinemunde *Aang.*
13 mei *Willem I* (s.), Amst.
Dantzig *Aangekomen*
11 mei *Agina Undina*, Brouwer, Rotterdam
Catharina Hillechina, Boekhout, Amsterdam
Ceres, Huizinga, Wolgast
12 *Johanna Wilhelmina*, Faber, Rotterdam
Johanna Catharina, v. Veen, Colberg
Gouverneur v. Ewijck (s), Visser, Stettin
Vertrokken.
12 *Victor*, Darmer, Amst.
Heidewika Regina, Pekelder, Bremen
Pillau *Vertrokken*
10 mei *Jan Hendrik*, Slager, Montrose
12 *Minister v. Schleinitz*, Scherlau, Amsterdam
Fekelina Amalia, Buse, Zwolle
Anna, Hoetjer, Londen
Geerdina, Wijpkens, Newcastle
Jonge Herman, Boiten, Bremen
Kopenhagen *Aangek.*
11 mei *Maria Catharina*, Kiewit, Amsterdam
12 *Hippel* (st.), Koningsb. (vertrok n. Amst.)
13 *Médéa* (st.), Amsterdam naar Koningsbergen.
Vertrokken.
10 *Fire Brödre* Brandt, Holland
Gepasseerd.
12 *Helene*, Schindler, Koningsb. n. Schiedam
Elseneur *Aangek.*
11 mei *Doris*, Mellema, Koningsb. n. Amst.
Hendrika Margr., Glim, Stettin n. Rotterdam
Maria, Bakker, Triëst n. St. Petersb.
Onderneming, Kooiman, Bergen n. d.°
Maria, Visser, d.° n. d.°
Catharina, Fekkes, dito n. dito
Jantje Holscher, Joosten, dito n. Nerva
12 *Jantina*, Vos, dito n. St. Petersb.
Klasina Arendina, Veldhuis, d.° n. d.°
Concordia, de Groot, dito n. dito
Harmonie, Dik, d.° n. d.°
Hendrika, Vos, d.° n. d.°
Egbertus, Schrik, Londen n. d.°
Grietje Koens, Kuiper, dito n. dito
Amalia Sinnige, Jansen dito n. dito
Cornelis, Fokkes, Cette n. dito
Sieuwerdina, de Haan, Koningsb. n. Zwolle
13 *Beurs van Amsterdam*, Basberg, Windau n. Amsterdam
Gepasseerd.
9 *Fr. Hanmann*, Galle, Dantzig n. Rotterd.
10 *Piet Hein*, Meijer, Amst. n. St. Pet.
Tjapko Schuringa, Drent, dito n. dito
11 *Alexander*, Dekker, d.° n. Swartwick
Gebr. Fokkes, Fokkes, d.° n. Dantzig
Cath. Elisabeth, Pot, Harlingen n. Riga
Tjallinga Aurelia, Ligtbart, Newcastle n. Stettin
Tönningen *Gepass.*
12 mei *Hinderkina Jantina*, Koning, Flensburg n. Rotterdam
13 *Anke*, Bleeker, Rott. n. Kopenhagen
—o—

Middelburg 14 mrt. Volgens berigt van Cheribon, dd. 28 maart, had het barkschip *Maria*, kpt. van Wulven, van Newcastle via Batavia daar aangekomen, op de reis veel ruw weder doorgestaan, ten gevolge waarvan eenige schade aan zeilen en touwwerk was veroorzaakt, zijnde het schip echter digt gebleven.

Amsterdam 14 mei. Het Ned. schip *Henriette Louise*, kapt. Meijerdirks, v. Hong Kong n. Nagasaki, is, volgens brief van Manilla van 22 maart, den 7 dito aldaar met verlies van fokkemast, voorsteng, boegspriet, zeilen, tuigage, een gedeelte der verschansing enz. binnengeloopen, na veel storm en slecht weder doorgestaan te hebben; de kapitein hoopte binnen 14 dagen gereed te zijn om de reis voort te zetten. (In ons N.° van 14 mei gedeeltelijk gemeld.)

Gepraaid:
9 mei, bij Zuid-Voorland, *Zanzibar*, Körner, v. Amst. n. Valparaiso.
—o—
14 mei. De wind te **Falmouth** O. en te **Deal** O. N. O.
—o—
Rotterdam *Uitgekl.*
14 mei *Arlequin*, Singer, Hong Kong
Grefve Berg, Snellman, St. Ubes
Seabird, Nuttall, Jersey
Elise, Kneppe, Archangel
Maria, Bohn, Kopenh.
Amsterdam *Vertr.*
15 mei *Copernicus*, Algra, Decima
v. Galen, Brandligt, Bat.
—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 16 mei: 1ste getijde 5 ure 15 min.; 2de get. 5 ure 39 min.

Arnhem. Waterhoogte 14 mei 1.09 el.

Keulen. Rijnhoogte 14 mei 5 v. 8 d. Rijnl. (onveranderde waterstand).

Dusseldorp. Aangekomen 13 mei: H. Cornelissen met 648 en G. Cornelissen met 1092 ctr. beide v. Schiedam; H. Pollmann van Amst. met 2524 ctr.
—o—

Vertrokk. Passagiers.

Van 't **Nieuwe Diep:** naar de Kaap de Goede Hoop, p. *Willem Hendrik*, kpt. Beckering: de heeren Klein, J. van Eesen, F. M. Carter met echtg. en zuster, Cranendoncq, Clemens, J. Heystek met echtg. en zeven kinderen, J. van Alphen, Stricke, S. H. Groen met echtg. en kind, A. Kirchner en familie, F. Riethuysen, A. Veldhorst, J. v. d. Bos, A. Rijke; mevr. Belle met twee kind.; mej. Loomans, Everse en vier kinderen.

CARGALIJSTEN. — Rotterdam.

BENICARLO, Patriot, M. Knowles. — 28 pijpen Wijn, Ph. van Ommeren; 25 p. dito, Roest, van der Hoop en Co.; 15 p., 4 vijs. dito en 5 ktjs. Vruchten, v. d. Kun en van Schelle; 1 p. Wijn, L. F. de Bruyn; 80 p. Wijn, Order.

CARDIFF, Balmoral, van der Zee. — 1520 stav. IJzer, E. S. de Jonge.

CARDIFF, Pioneer, Brewer. — 4508 stav. en 140 boss. IJzer, E. S. de Jonge.

HULL, Swallow, Hardy. — 1798 stav., 3645 boss. en 167 pl. IJzer, E. S. de Jonge.

NEWCASTLE, Lord Raglan, Thomson. — Eene partij IJzeren Pijpen, E. S. de Jonge.

SYDNEY 21 Maart.

Wol in de eerste dagen vaster op de laatste berigten uit Engeland, en tot ca. 1 d. beneden de prijzen bij den aanvang van 't saizoen betaald, ging er nog al iets om; later echter op zeer ongunstige afrekeningen uit Engeland ontvangen is de kooplust minder en prijzen 1 a 3 d. per ℔ lager. Men noteert prime Scoured 1/10 a 2/; 1a dito 1/7 a 1/9; 2a dito 1/4 a 1/6; 3a en mindere 1/2 a 1/4; fleece prime Clips 1/10 a 2/; vette 8 a 10 d.; Locks 7 a 10 d.; Schapenvellen 4 a 6½ d. — *Talk* deze maand ca. £ 2 per ton lager, men noteert £ 34 a 40. — *Huiden* met goede vraag, 1a zware 14/6 a 16/6.

INVOEREN met goeden handel iets vaster, *Jenever* JDK & Z groote kelders 15/ a 15/6, kleine 7/6 a 7/9, andere merken 14/ a 14/6; men voorziet eene daling daar groote toevoer verwacht wordt. — Holl. *Kaas* 1/ a 1/1. — Java *Koffij* onveranderd. — Java *Rijst* £ 19 a 20. — Java *Suiker* mooi wit £ 42; blond £ 38 a 40; bruin £ 30 a 32.10/. — *Wissel* op Londen 60/d. zigt 1½ pc. premie.

Advertentiën.

Bevallen van een ZOON *A. S. C. BAZENDIJK*, SCHÜLLER.

Rotterdam 14 *Mei* 1862.

Eenige kennisgeving.

Na een langdurig en smartvol lijden overleed heden morgen, tot mijne en onze Kinderen diepe droefheid, mijne geliefde Vrouw CORNELIA KOERT, in den ouderdom van 69 jaren.

Dirksland 14 *Mei* 1862. CORNs. KEIZER Azn.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van mijne Dochter CORNELIA, betuig ik voor mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, den opregtsten dank.

Rotterdam 15 *Mei* 1862. Wed. C. VLIERBOOM, DE JONGH.

ROTTERD. AFDEELING DER MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER BOUWKUNST.

De VERGADERING, aangeschreven tegen 16, is **UITGESTELD** tot ***23 Mei 1862***, des avonds ten 7½ ure.

De NOTARIS

A. E. Roest van Limburg

heeft zijn KANTOOR **voorloopig gevestigd** aan de **WIJNHAVEN, n/z., wijk 2, n.º 271,** alhier.

Chirurgijn KRUYFF IS VERHUISD

naar **N.º 98,** op de **noordzijde** van den **Haringvliet.**

De Ramp te Enschedé.

Gevoelig voor het ongeluk, hetwelk zoo vele Industriële Burgers getroffen heeft, acht het BESTUUR der **Vereeniging tot Bevordering van Fabriek- en Handwerk-Nijverheid alhier,** zich verpligt werkzaam te zijn om zooveel mogelijk eenigzins die Ramp te helpen verzachten.

Het Bestuur heeft zich ten doel gesteld bij de Leden dezer Vereeniging en bij alle Mede-Industriëlen **Inschrijvings-Biljetten** te zenden, ten einde tot bovengenoemd doel te geraken.

Bovendien zullen bij de navolgenden **Bussen** ter inzameling van Giften gesteld worden. Met vertrouwen ziet het Bestuur de uitkomst dezer handeling te gemoet.

J. LINDEN, *Voorzitter*.
M. MIECHIELSEN, *Secretaris*.

DE BUSSEN ZULLEN GEPLAATST WORDEN:

- J. LINDEN en ZOON, Instrumentmakers, Nieuwehaven, wijk 12, n.º 362.
- J. KEULEMANS en ZOON, in Passementwerken, Hoofdsteeg, wijk 11, n.º 95.
- P. J. DUPONT, Horologiemaker, Noordblaak, wijk 4, n.º 132.
- J. D. SCHMIDT, Meubelmaker, Hoogstraat, wijk 10, n.º 45.
- Gebr. CAMINADA, Wis-, Natuur- en Zeevaartkundige-Instrumentmakers, Noordblaak, wijk 4, n.º 129.
- J. H. KLUTGEN, Fabriekant van Bedden en Matrassen, Hoogstraat, wijk 9, n.º 506.
- M. MIECHIELSEN, Lithografist, Oost-Molenstraat, wijk 12, n.º 335,

---

Ontvangen bij Mevrouw HOFFMAN—VAN DER POT, voor ***Enschedé:*** Een pak Kleederen, van Mevr. P.; een pak dito, gemerkt S. S.; een pak dito, van J. A. B.; een pak nieuwe Vr. en Ms.-Kleederen, van Mevr. A. J. H.; een Coupon *f* 3.96, 1 April 1862, N.º 142, van NN. In de Bus ontvangen twee Muntbilletten van *f* 10; Specie *f* 1.57 Cent.

Ontvangen bij Mevrouw M. A. MEES—VAN MARKEN: De Som van *f* 20 in Specie; eene mand met gebruikt Kindergoed enz. van NN.

Ontvangen bij Mevr. C. Q. HERKLOTS—SUERMONDT: van NN. 6 paar Wollen Mouwen; 6 Kapjes, 4 gestreepte Kinderrokjes; van E. E. 5 gestreepte Rokjes, 2 dito Jongens Broeken, 6 Kinderhemden, van mevr. v. G. 6 Mans Hemden, 6 Vrouwen Hemden, 6 Jongens Hemden, 6 Meisjes Hemden, 24 paar Wollen Kinder Kousen; van NN. 1 pak Mans-, Vrouwen- en Kinder Hemden, Mans- en Vrouwen Kleederen, 1 Sprei, Wollen Lappen en 1 pak Luijermandsgoed; van O. O. voor *Enschedé*, 1 pak Kinderkleederen; van S. S. 6 Japonnetjes, 4 Jongensbroeken; van N. N. 1 pak Kinderjurken en Kinderkleederen; van B. voor *Enschedé*, 6 Vrouwenmutsen, 6 Kinderhemdjes, 6 Halsdoeken; van de heeren Bahlmann & Co. 1 baal waarin 48 paar Wollen Kousen, 48 paar Wollen Sokken en diverse Manufacturen; van N. N. 1 pak Spelden, Naalden, Vingerhoeden, gecouleurd Saijet, Naaigaren en Breikatoen.

Ontvangen bij Mevrouw ADRIANI — VAN DER SCHEER: Van Wed. v. Ch., een Muntb. Nº. 396, à *f* 10; van NN., een Muntb. Nº. 565, à *f* 10; van E. de H. met hare Kinderen, 1 Coupon Nº. 1840, à *f* 2.97½; van N.N., twee Muntb. Nº. 943, Nº. 238, elk van *f* 10, te zamen *f* 20; in de Bus *f* 10.31½; twee pakken Nieuwe Kleederen.

Ontvangen bij Mevrouw VAN OOSTERZEE — DE WILDE: 1 pak Kleederen, 1 pak Kleederen, drie mud Groene Erwten, drie mud Bruine Boonen, drie manden Brood, van A. en C.; van J. H. een Muntbillet van *f* 10. In de Bus *f* 3.

Rotterdam 15 Mei 1862.

Uit Naam van het eerste Dames-Committé
J. J. VAN OOSTERZEE.

TENTOONSTELLING

VAN

SCHILDERIJEN,

IN DE

Groote Zaal der Societeit Harmonie,

DAGELIJKS GEOPEND,

van 9 tot 4 ure.

DES ZONDAGS,

van 12 tot 3 ure.

MEN VRAAGT

een MEISJE,

uit den Burgerstand, in het **Linnennaaijen** ervaren en vooral **netjes werkende.** Adres, onder letter X, aan het Bureau dezer Courant, Hoogstraat.

EEN

VERWERSKNECHT,

vast werk begeerende tot November of langer, vervoege zich in Persoon of met *franco* Brieven bij A. GROENEWEGEN, te Maasland, bij Maassluis.

Het op HEDEN in Veiling opgehouden

AMERIKAANSCH SPEK

blijft ***UIT DE HAND te Koop*** à ***f* 51** per 100 Ned. Pond; Entrepôt Veiling-Conditie.

Adres bij de Makelaars der Veiling MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT.

De ADMINISTRATEUR van het Gebouw **het Fransche Koffijhuis** adverteert, dat ten zijnen Kantore, op vertoon der Aandeelen,

Nieuwe Dividend-Bewijzen

worden afgegeven, en de **Bewijzen N.º 1** worden betaald tegen ***f* 40** voor 1/36 Aandeel.

Rotterdam 10 *Mei* 1862. JAN VAN DER HOOP Jac.Zn

Pro Deo. — In den jare achttien honderd twee en zestig, den achtsten Mei,

Ten verzoeke van JAN FRANCIS KUIPERS, Metselaar, wonende te Rotterdam, ten deze woonplaats kiezende ten Kantore van JAN DIRK CASTANIEN, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank van Rotterdam, aldaar gehouden wordende aan den Mosseltrap, wijk 11, nº. 23, als zoodanig aan hem toegevoegd, die voor hem in regten zal optreden,

Heb ik OTTO VERMIJ, Deurwaarder bij de Arrondissements-Regtbank voornoemd, wonende te Rotterdam, gepatenteerd,

Uit kracht der beschikking, verleend door het Provinciaal Geregtshof van Zuidholland, den 23 April 1862, op de expeditie voor gratis geregistreerd,

Aan GERTRUDIS STIENEN, Echtgenote van verzoeker, wier tegenwoordig verblijf is onbekend, doende dien ten gevolge mijn Exploict bij aanplakking aan de hoofddeur der gehoorzaal van de Arrondissements-Regtbank van Rotterdam, terwijl een tweede afschrift wordt overgegeven aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, bij welgemelde Regtbank, sprekende in het parket van Zijn Edel Achtbare met den Ed. Achtb. Heer Mr. J. H. W. SWELLENGREBEL, Officier van Justitie, die het origineel met gezien heeft geteekend, en zal verder van het gedaan exploict afkondiging worden gedaan in de *Rotterdamsche Couranten*, te kennen geven,

dat zij geïnsinueerde op den eersten Maart 1800 drie en veertig te Rotterdam met verzoeker in het Huwelijk is getreden en met hem laatstelijk te Rotterdam woonachtig is geweest; dat zij geïnsinueerde in den loop van het jaar 1800 zeven en veertig de gemeene woning binnen Rotterdam verlaten heeft en nimmer in dezelve is teruggekeerd;

weshalve ik Deurwaarder de geïnsinueerde heb gesommeerd om onmiddellijk in de gemeene woning terug te keeren en de zamenleving met verzoeker te hervatten, en bij niet voldoening daaraan dezelve

GERTRUDIS STIENEN Gedagvaard,

om te verschijnen op Woensdag den derden der maand September achttien honderd twee en zestig, des voormiddags ten elf ure, ter audientie der Arrondissements-Regtbank, zitting houdende te Rotterdam, in het Paleis van Justitie, aan het Haagscheveer aldaar, ten einde te hooren concluderen:

Aangezien de Eischer op den eersten Maart 1800 drie en veertig te Rotterdam met de Ged. is in den echt getreden en met haar te Rotterdam woonachtig is geweest,

Aangezien de Gedaagde in den loop van het jaar 1800 zeven en veertig de gemeene woning binnen Rotterdam verlaten heeft, zich een geruimen tijd in de Provincie Limburg met eenen orgeldraaijer ophoudende, bij wien zij, naar informatien door den Eischer ingewonnen, twee kinderen heeft overgewonnen, dat zij van daar spoorloos verdwenen is en alle nasporingen omtrent haar tegenwoordig verblijf vruchteloos zijn geweest,

Aangezien de Ged., niettegenstaande aan haar bij dit exploict gedane sommatie, nalatig blijft in de gemeene woning binnen Rotterdam terug te keeren,

Aangezien kwaadwillige verlating, sedert meer dan vijf jaren, één der gronden is, bij de wet aangegeven, waarop ontbinding van een Huwelijk door Echtscheiding kan worden gevraagd;

Dat bij vonnis van meergenoemde Regtbank het Huwelijk tusschen partijen bestaande, ter zake van kwaadwillige verlating, gedurende meer dan vijf jaren, zal worden verklaard te zijn ontbonden, met al de gevolgen bij de Wet bepaald, met veroordeeling van de Gedaagde in de proces-kosten.

En heb ik Deurwaarder, exploicterende zoo als boven is gezegd, gelaten copie van dit exploict, hetzelve aangeplakt, mitsgaders doen vermelden in een Nieuwsblad.

De kosten zijn in debet drie Gulden vijf en dertig Cents, buiten de registratie-regten.

(geteekend) O. VERMIJ,
Deurwaarder.

Gezien bij ons Officier van Justitie, Parket, heden den achtsten Mei 1800 twee en zestig.

(geteekend) SWELLENGREBEL.

Geregistreerd te Rotterdam den negenden Mei 1800 twee en zestig, deel 84, folio 54, verso vak 1, twee bladen, geen renvooi. Debet voor regt *f* 0.80, voor 38 opcenten *f* 0.30½, te zamen een Gulden tien en een halve Cent.

De Ontvanger,
(geteekend) V. BERKEL.
Voor copij conform,
CASTANIEN,
Procureur.

STOOMBOOTVAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM en HULL.

Voor Passagiers en Goederen.

De Rader-Stoomboot **SEA GULL,** Kapitein J. LEETHAM, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag.**

Adres bij *J. B. CROL & Co.*

Naar

BATAVIA

EN

SOERABAIJA,

voor Goederen en Passagiers,

het bij uitstek snelzeilend Nederl. gekoperd Barkschip ***LOUIS MEIJER,*** Kapit. G. H. HOLTGREVE.

Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN.

PARFUMERIE MÉDICO-HYGIÉNIQUE

van J. P. LAROZE, Chemist,

Apotheker van de Ecole Supérieure te Parijs.

Volgens het gevoelen der geneesheeren, is de voortreffelijkheid van al deze middelen te danken aan de naauwkeurige kennis der natuur- en chemie-wetenschappen, en aan eene ijverige bearbeiding gedurende 30 jaren van preparaten die voor het medisch gebruik bestemd zijn. Aan de parfums hunne fijnheid te doen behouden en ze eene herstellende kracht mede te deelen, is het resultaat dat verkregen is door deze beredeneerde parfumerie, welke gebaseerd is op de wetten der gezondheidsleer, en ten doel heeft de gezondheid te bewaren van de huid, der haren en der tanden, bestanddeelen van zooveel gewigt. De voortbrengselen welke zij oplevert laten zich in vier rubrieken splitsen:

1ste RUBRIEK. **Tandmiddelen Laroze.** — *Voor het behoud der tanden en van het tandvleesch.*

De Europesche vermaardheid van de tand-elixer, poeder en opiat Laroze spruit voort uit hunne erkende voortreffelijkheid en de matigheid hunner prijzen.

Het **Tand-Elixer** met kina, pyretrum en wijnsteen van J. P. Laroze bewaart de gezondheid der tanden, welker hevigste pijnen het kalmeert.

Prijs der flacon: 1 fr. 25.

Het **Tandpoeder,** uit dezelfde bestanddeelen zamengesteld en bovendien de Engelsche magnesia tot basis hebbende, maakt de tanden wit, belet het vuil zich daaraan vast te hechten, voorkomt ook het losgaan en uitvallen daarvan, alsmede het week worden van het tandvleesch.

Prijs der flacon: 1 fr. 25.

Het **Tand-Opiat** met kina, pyretrum en wijnsteen is een krachtig middel tegen scheurbuik; het bezit behalve de eigenschappen van het elixer en de poeder eene tonisch-opwekkende kracht, welke, in het tijdperk van overgang van de kindschheid tot de jongelingsjaren, het bederf der eerste tanden voorkomt door zijne krachtige medewerking tot hunne geheele en gemakkelijke ontwikkeling. Prijs der pot: 1 fr. 50.

2de RUBRIEK. **Middelen.** — *Tot bevordering der functien en het behoud der blankheid van de huid.*

Het **Eau Leucodermine,** geschikt om het aangezigt mede te wasschen, neemt de scherpheid van sommige wateren weg, wekt de porien van de huid op, welker functien het bevordert. Bijzonder geschikt tegen verbranding door de zon en zonnesteken, doet het puisten, puisterigheid, dauwworm, branderigheid door het scheren verdwijnen. Prijs der flacon: 3 fr.

Het **Cold-Cream Superieur** maakt de huid blank en zacht, doet het gelaat zijne frischheid en doorschijnendheid behouden, voorkomt de noodlottige gevolgen van het gebruik van blanketsel. De pot: 1 fr. 50.

Zeep lénitif médicinal en **Crême van dezelfde zeep,** bestemd voor toilet-gebruik, voorkomen het rimpelen en springen der handen, verhitten de huid nimmer, daar het alcali daarin geneutraliseerd is met de reuk van bittere amandelen en andere geuren. Het stuk: 1 fr. 50; de flacon met crême dezer zeep: 2 fr.

3de RUBRIEK. **Middelen.** — *Voor de verfraaijing en het behoud der haren.*

Het **Eau Lustrale** doet de haren groeijen, voorkomt hunne vroegtijdige verkleuring, weerhoudt het uitvallen, vergemakkelijkt hun weder aangroeijen, neemt de jeukte en roos van het hoofd weg.

Prijs der flesch: 3 fr.

De **Pommade conservatrice** van J. P. Laroze, als dagelijksch cosmetiek gebezigd, verfraait de haren, welker vergrijzen en uitvallen zij voorkomt, versterkt de wortels: au bouquet, à la violette, à la rose, au jasmin. De pot: 3 fr.

De **Huile de Noisette parfumée,** bijzonder geschikt voor de haren der kinderen, om deze glansrijk te maken en verbetering te brengen in hunne droogheid en zwakte, voor de baard en de favoris, om deze eene herstellende groeikracht te verschaffen.

Prijs der flacon: 2 fr.

4de RUBRIEK. — **Middelen.** — *Voor de gezondheid en het dagelijksch toilet.*

Het **Esprit de Menthe** is veel voortreffelijker dan de eaux de melisse des Jacobins, bij beroerte, beving der ledematen, vapeurs, krampen, kolieken, en maagpijnen. Het geeft den mond eene aangename frischheid en neemt de overblijfselen der spijzen weg welke tusschen de tanden gaan zitten. De flacon 1 fr. 25.

Het **Esprit d'Anis rectifié** bezit al de eigenschappen van een aftreksel van groene anijs. Het wordt met goed gevolg voor mondspoeling gebezigd, na den maaltijd. Prijs der flesch: 1 fr. 25.

De **Vinaigre de Toilette aromatique** is geschikt tot dagelijksch gebruik om de ontsteking van het scheren te verdrijven en roode vlekken in het gelaat te doen verdwijnen, jeukte te doen verminderen.

Per flacon: 1 fr.

De **Pastilles orientales** van doctor Paul Clément, geperfectionneerd door J. P. Laroze, ten dienste van liefhebbers van rooken en van personen die een onaangenamen adem hebben. Eene enkele, bij het ontwaken, geeft aan den onaangenamen mond een frisschen smaak, en aan den adem zijne zuiverheid terug.

De doos: 2 fr.; de halve doos: 1 fr.

De **Eaux de Cologne supérieures,** *met of zonder ambre*, zijn gezocht en worden met succes gebezigd voor baden, en om vertrekken te parfumeren en te verfrisschen. Per flacon: 1 fr.

Het **Eau de fleurs de Lavande** is een zeer gezocht cosmetiek voor het dagelijksch toilet, *als welriekend opwekkend middel*, om jeuking weg te nemen, en sommige deelen te versterken en te verfrisschen.

Per flesch: 1 fr. 50.

Al deze middelen worden verkocht onder dubbelen waarborg van de handteekening en het cachet van J. P. Laroze, waarop men steeds moet letten. *Verkoop in het groot, verzendingen*, rue de la **Fontaine-Molière,** n.º 39 bis. In Nederland Algemeen Depot bij de HH. ULOTH, Apoth., Zeedijk te *Amsterdam; 's Gravenhage*, CREMAN; *Rotterdam*, Wed. D. KOSTER, Hoogstraat; *Utrecht*, REUSSER; *Zwolle*, ELEVELD en ZOON; *Middelburg*, VAN DE KAMER.

BENAAUWDHEID **ASTHMES** ZENUWLIJDEN

VERKOUDHEID, ZINKING, **EN KEELZIEKTEN,**

ONVERMIJDELIJK VERMINDERD EN GENEZEN DOOR **HET**

BORSTVERSTERKEND ROOKMIDDEL (Cigarettes-Espic).

De rook dringt, wanneer hij is ingeademd, in de borst verschaft **kalmte aan het geheele zenuwstelsel, maakt het ossen van** slijm en fluimen gemakkelijk, en bevordert de zoo belangrijke werking der **ademhalings-organen.** ***Parijs,* Verkoop in het groot: J. ESPIC,** Nº 6, rue d'Amsterdam.—Dépôts: Amsterdam, **H. ULOTH en W. HULSTEYN; Rotterdam, VAN SANTEN KOLFF;** Haarlem, J. J. SCHREUDER; 's Hage, V. RENESSE; Utrecht J. GROOTENDORST.—**Ter voorkoming der gevaren** van het namaken, moet men er vooral streng op letten of de etiquette en de Sigaartjes **zelven voorzien zijn van de handteekening.**

Examen voor Varenslieden,

op ZATURDAG 31 Mei 1862, en verder op den laatsten Zaturdag van iedere maand, des morgens ten 9 ure, in het **Zeemanshuis.** Zij, welke zich aan dit Examen willen onderwerpen, moeten zich minstens drie dagen te voren, liefst schriftelijk, aanmelden bij den Voorzitter, tevens opgeven of zij voor de Stoomvaart wenschen geëxamineerd te worden, en bij het Examen een bewijs vertoonen, hetzij afgegeven door eenen Gezagvoerder, hetzij door den Waterschout, waaruit blijkt in welken Rang de laatste reis volbragt is.

F. J. PLATE, *Voorzitter*.
J. P. A. FRANÇOIS, *Lid en Secret*.

VERKOOPING van

Meubelen, Huissieraden enz.

De Notarissen *J. VAN VOLLENHOVEN Jr.* en *A. A. REEPMAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, zijn voornemens, onder directie van *VAN MARLE & DE SILLE*, op Maandag den 19 Mei 1862, des voormiddags ten 10 ure, op het Buitenverblijf *Dorpzigt*, te Hillegersberg, publiek te Verkoopen:

Eene Antieke en andere KASTEN, KABINET, SECRETAIRE, CHIFFONNIÈRE, SCHRIJFBUREAU, ETAGÈRE, CONSOLE, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, Staande KLOK, PENDULE en KANDELABRES met Stolpen, EET-, THEE- en andere TAFELS, CANAPÉ, FAUTEUILS, STOELEN, IJzeren LEDEKANTEN met Behangsels, VLOERKLEEDEN, KAMERKROON, HAARDEN, PORSELEIN-, GLAS-, VERLAKT-, KOPERWERK enz. — Zaturdag te voren van 10—4 ure te zien.

Inlichtingen zijn te bekomen bij genoemde Notarissen en bij den Notaris *E. W. VAN LAARS*.

VRIENDSCHAPPELIJKE LETTEROEFENING.

UITVOERING,

ten voordeele der ongelukkigen van den Brand te Enschedé,

op Zaturdag 24 Mei, des avonds ten 8½ ure, in het Locaal *Place des Pays-Bas,* nabij de Diergaarde.

De Heeren R. FISCHER en J. J. BAUMGARTEN hebben welwillend op zich genomen tot het weldadig doel hunne medewerking te verleenen.

De Toegang is bepaald à ***f* 1** de Persoon.

De **Lijsten ter inteekening** worden aangeboden in de verwachting, dat de poging weder zoo gunstig zal slagen als voor de Slagtoffers van den **Watersnood** en voor de Weduwen en Kinderen der verongelukte Bemanning van de **Enchantress.**

ZELFBEWARING

een **geneeskundig Volkshandboek,** over de genezing der Zenuwverslapping van het Ligchaam, als een gevolg van geheime gewoonten of buitensporigheden, die de verrigtingen, waartoe de manbaarheid den mensch in staat stelt, vóór den tijd uitputten, alle hoop op nakomelingschap vernietigen en het huwelijksgeluk in gevaar brengen, door de vervulling te beletten van de verbintenissen, die een der voornaamste grondslagen van het leven zijn: — door Dr. LA'MERT, N.º 37, Bedfort Square te Londen, Lid van het Heelkundig Genootschap in Engeland, enz. Hij is dagelijks ten zijnen huize te consulteren. Wie niet bij hem kunnen komen worden met goed gevolg door middel van briefwisseling behandeld, en de Geneesmiddelen worden in het geheim en op veilige wijze naar alle deelen der wereld verzonden.

De ZELFBEWARING (*La Préservation Personelle*), versierd met zeer veel afbeeldingen en voorbeelden, is verkrijgbaar bij de Boekhandelaars H.T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, *Rotterdam;* H. A. MEIJER, N. Z. Voorburgwal, over de Molsteeg, te *Amsterdam.* De Nederlandsche vertaling voor 70 Cents, en *franco* per post 90 Cents; de Fransche uitgave voor 50 Cents, *franco* per post 60 Cents. Op *franco* aanvrage wordt het Werkje door het geheele Rijk verzonden.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.5, 9.5, 10.35, 1.40, 3.25, 8.
" " alleen n. 's Hage: 5.45 's namid., 9.50 's avond.
" Amst. naar Rotterdam: 7, 9, 11.40, 2.30, 4.30, 7.45
" 's Hage n.R. 8.10, 9.13, 10.46, 1.48, 4.15, 6.43, 8.45, 9.58
Aankomst te Rott.: 8.55, 10, 11.30, 2.35, 5, 7.30, 9.30, 10.45

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 10.50 's morg. en 3 's nam
" Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 5.25 's namidd. de laatste alleen tot Antwerpen en Moerdijk.
" Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20 's mid., 5.35 's nam. de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Vertrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 2.10 (werkd.), 5.55, 9.15.
Amst.: 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.) 6.35, 9.10.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr. tr.), 1, 5.55.
Utr. n. Rott.: 6.10, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (werkd.), 7.50.
Goud. n. Rott.: 7.30, 9.20, 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.27 (wkd), 8.30.
Aank. te Rott: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7.05 (wkd). 9.10.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,
behoorende tot de
ROTTERDAMSCHE COURANT
VAN
VRIJDAG 16 Mei 1862, N.o 117.

KENNISGEVING.
Verkiezing voor de Provinciale Staten van Zuidholland.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM, gelet op art. 69 der Wet van den 4 Julij 1850 (Staatsblad n.o 37),

Geven bij deze aan de Ingezetenen kennis, dat afschriften van de Processen-Verbaal van de op den 13 dezer maand, in het Hoofdkiesdistrict Rotterdam, plaats gehad hebbende verkiezing van Leden voor de Provinciale Staten van *Zuidholland*, zijn aangeplakt aan het Raadhuis, in de Stadhuissteeg, en dat gelijke afschriften ter Secretarie dezer Gemeente, op de gewone dagen en uren, voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd.

Rotterdam den 15 *Mei* 1862.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van ROTTERDAM geven bij deze kennis aan de belanghebbende *miliciens, verlofgangers der ligting van* 1861, dat de dag tot hun vertrek om in werkelijke dienst op te treden, is bepaald op *Donderdag den 22 Mei* aanstaande, en zij zich daartoe op dien dag des voormiddags ten 9½ ure zullen moeten bevinden te *'s Gravenhage*, in het veld *de Koekamp;*

dat echter de miliciens, wier korpsen minder dan zes uren van deze Gemeente zijn verwijderd, zich op eigen kosten regtstreeks naar hun korps zullen moeten begeven, hetwelk ook zullen moeten doen zij, aan wie het op hun verzoek mogt worden toegestaan, om afzonderlijk naar hunne korpsen te vertrekken, zullende zij in beide gevallen verpligt wezen daarbij op den 22 Mei voornoemd, des namiddags vóór 4 ure tegenwoordig te zijn.

En worden dien ten gevolge al de voornoemde miliciens opgeroepen om hunne verlofpassen af te halen ter Secretarie dezer Gemeente (Afdeeling Militaire Zaken), in de volgende orde, te weten:

die ingedeeld zijn bij het 6de regement Infanterie, op Maandag den 19 Mei 1862,

en de overigen op Dingsdag den 20 Mei 1862,

beide des morgens ten 10 ure, terwijl diegene, welke door ziekte mogten worden belet om op te komen, dit door eene geneeskundige verklaring zullen moeten staven, ten einde zich te behoeden voor de onaangename gevolgen die anders uit hun achterblijven voor hen zouden ontstaan.

Rotterdam den 14 *Mei* 1862.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, J. L. NIERSTRASZ. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.
Tweede Kamer.
Zitting van donderdag 15 mei.

Aan de orde zijn de discussien over verschillende *naturalisatiewetten.* Zij worden achtervolgens met algemeene stemmen *aangenomen,* en strekken tot het verleenen der hoedanigheid van Nederlander aan F. W. Reif, L. Lindemann, O. Brummer, A. L. C. Stödtke, J. H. le Pique, C. J. A. Schneider, E. A. C. Ammeduk, P. J. Maier, H. J. Thissen en A. Mour, allen wonende in Ned. Indië.

Thans zijn aan de orde de beraadslaging over het wetsontwerp tot goedkeuring van eenige artikelen der met België gesloten overeenkomst tot regeling der *wateraftappingen uit de Maas.*

De heer *van Lynden.* Alvorens mij in de discussien te mengen, wensch ik aan den Minister van Buitenlandsche Zaken eene vraag te doen, namelijk of de Regering volhardt bij de houding, die zij in deze zaak bij de Memorie van Beantwoording heeft aangenomen en die ook gisteren door den Minister is volgehouden, namelijk dat zij in geene verdediging wil treden van het ontwerp thans in beraadslaging. Het zou mij aangenaam zijn zoo de Minister hierop eenig antwoord wil geven.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* antwoordt, dat de houding, gisteren door hem verdedigd, is de houding welke het Gouvernement besloten heeft in deze zaak aan te nemen.

De heer *van Lynden* zegt dat het hem, na deze herhaalde verklaring, moeijelijk valt aan de discussien deel te nemen. Hij acht de houding der Regering geheel in strijd met onze grondwettige voorschriften, die aan de Regering voorschrijven de voordragten, van haar uitgaande, te verdedigen. Hij vindt die houding ook onverantwoordelijk, omdat zij de strekking heeft de verantwoordelijkheid van de Regering af te werpen en die geheel op de Kamer over te brengen. Hij acht zich dus verpligt aan de discussien en de verdere behandeling dezer zaak geen deel te nemen. (De heer van Lynden verlaat hierop de vergadering).

De heer *van Goltstein.* Ik heb steeds behoord tot diegenen, die verlangden dat het geschil met België omtrent de wateraftappingen zou kunnen worden beëindigd. Ik heb steeds op die beëindiging aangedrongen. Van mijne zijde heb ik daartoe zooveel mogelijk medegewerkt, en ik wil ook thans, voor zoover dit in mijn vermogen is, daartoe alsnog medewerken. Ik acht dit eene hoogst wenschelijke zaak, omdat wij veel prijs behooren te stellen op de goede verstandhouding met een nabuur, met wien wij nog vele punten van verschil te vereffenen hebben, en van wiens gunstige stemming wij ons moeten verzekeren. Ik heb altijd geijverd voor die beëindiging, en zij kwam mij ook voor gemakkelijk tot stand te brengen, mits men zich slechts wachtte voor overdrijving van de nadeelen, eene overdrijving, zoo duidelijk, dat zij niet geloochend kan worden. Men wenschte alle nadeelen voor de scheepvaart op de Maas op rekening te stellen van de wateraftappingen, en men heeft daartoe het gunstigste oogenblik gekozen, omdat men gebruik maakte van twee drooge zomers, en men meende daardoor het bewijs te hebben geleverd, dat door die wateraftappingen de scheepvaart zou zijn benadeeld. Men wilde het doen voorkomen als of de rivier de Maas eene dier rivieren was, die ten allen tijde behoorlijk bevaarbaar zijn. Maar men vergat dat die rivier juist ten allen tijde aan gebrek aan bevaarbaarheid heeft geleden, en dat juist om daarin te voorzien, de Zuid-Willemsvaart en het canal latéral zijn daargesteld. Men wilde ook aan de wateraftappingen het verlies van water toeschrijven. Maar men vergat, dat door middel der werken ten zuiden van Luik, meerder water in het canal latéral werd uitgeloosd. De overdrijving in de nadeelen is dus niet te betwijfelen, en als men dus de zaak op het ware standpunt plaatste, dan kon men ligtelijk geraken tot eene vergoeding der nadeelen. Daarop kwam het toch hoofdzakelijk aan. Van 1849 af, dat dit geschil is opgerezen, heeft men afgezien van zijn regt te handhaven tegenover een naburigen Staat, een regt dat aan elke oeverstaat toekomt om zich te verzetten tegen belemmeringen in de vaart op de rivieren door den anderen oeverstaat. Men wilde zich vergenoegen met eene vergoeding voor de nadeelen der wateraftappingen, en het kwam dus enkel aan om na te gaan in hoever die nadeelen, door eene behoorlijke vergoeding, konden worden bestreden. Ik heb vroeger medegedeeld de grondslagen, waarop een zoodanig verdrag moest rusten, en na vele moeijelijkheden, scheen België eindelijk gezind vergoeding te geven, toen onvoorziene omstandigheden het tot stand komen der overeenkomst beletten. Het komt er dus thans enkel op aan of deze overeenkomst bevat eene behoorlijke vergoeding voor de nadeelen, door ons door de wateraftappingen geleden. Men zegt, dat door dit contract het status quo wordt gehandhaafd en dat België blijft in het genot der wateraftappingen, zoodat wij door het contract niets hebben gewonnen. Men vergist zich echter hierin. Ja, België blijft verkeeren in het genot der wateraftappingen, zoo als die thans bestaan, maar België verbindt zich ook om gedurende vijf jaren jaarlijks eene som van *f* 60,000 te besteden aan de verbetering van de bedding der rivier. En als men nu nagaat, dat eene som van *f* 300,000 zal besteed worden tot verbetering van een klein riviervak, tusschen Maastricht en Venlo, dan zal daardoor eene aanmerkelijke verbetering worden verkregen. In stede dus dat men thans gratis die wateraftappingen gedoogt, verkrijgt men eene aanmerkelijke vergoeding voor de toegebragte schade. Wat zal nu het gevolg zijn, als wij die schadevergoeding afstemmen? Dat België wederkeere in het gratis genot der aftappingen, en dat wij die schadevergoeding zullen missen. Want op ons regt hebben wij verklaard niet te willen steunen, op een regt dat aan elken oeverstaat toekomt om den anderen oeverstaat te beletten belemmeringen in de rivier aan te brengen. En wij hebben er tevens bij verklaard, dat het ons enkel te doen is tot verkrijging van vergoeding voor de nadeelen door de wateraftappingen geleden. En als wij nu ook al dat regt zouden willen steunen door middel van dwang, dat wil zeggen, indien wij de sluis te Maastricht wilden sluiten, om daardoor te beletten dat meer water werd afgevoerd dan voor de bevaarbaarheid der rivier noodig is, wat zou daarvan dan het gevolg zijn? Dat natuurlijk de afvoer van water ten behoeve der bevloeijingen en voor de voeding van het kanaal wierd nagelaten, maar dat ook de rivier werd gebragt in een onbevaarbaren toestand, zoodat wij in stede van eene bevaarbare rivier nog zouden verkrijgen een onbevaarbaar kanaal, en dus het kwaad nog zouden verdubbelen. Verwerpt dus veilig het tractaat, en gij zult bevinden dat gij den toestand werkelijk verergerd hebt.

Ook voor de belangen van Noordbrabant is bij dit tractaat behoorlijk gezorgd, want door de bepaling dat het water zal worden opgepompt, wordt Noordbrabant gewaarborgd voor overstroomingen gedurende het winter-saizoen.

Zoo ziet men dat, wanneer men het verdrag eenigzins ontleedt, het heilzame bepalingen in zich bevat; maar men moet ook bij dat verdrag, even als bij elk ander, den regel in acht nemen, dat van beide zijden iets moet worden bijgedragen om het verdrag te doen tot stand komen. Men moet dus niet alleen het oog hebben op de bezwaren die voor ons nog blijven bestaan, maar ook op de voordeelen die wij zullen erlangen. Zullen wij het nu op een punt van de naald zetten? Ik weet niet of ons belang dit medebrengt. Wat zal onze tegenpartij wel zeggen, als wij ons thans, na zoovele onderhandelingen, zullen terugtrekken? Zal men niet zeggen, dat wij onhandelbare personen zijn, met wie het beter is niet te handelen; en als zij de zaak goed beschouwt, dan zal zij in het genot blijven van wat zij had, en wij zullen de schadevergoeding missen.

Ik zal nu niet verder treden in eene ontleding van het verdrag zelf. Nog een woord over de houding der Regering in deze zaak, eene voor mij onverklaarbare houding. Er is eene overeenkomst gesloten tusschen dezen en een naburigen Staat. De regel geldt hier, even als voor elke overeenkomst, dat het tot stand komen der vereischte overeenstemming tusschen de beide partijen, de overeenkomst daarstelt. En als daarvan nu blijkt door eene acte, door beide partijen onderteekend, dan heeft die overeenkomst haar volkomen beslag verkregen en heeft zij verbindende kracht voor beide partijen, en dan kan geen van beiden zich daaraan onttrekken zonder ontrouw te worden aan de verbindtenis, zonder de overeenkomst te krenken. Nu zegt men dat thans een ander ministerie is opgetreden, maar het zal voor België wel onverschillig zijn welk gouvernement hier bestaat. Het heeft gecontracteerd met den Nederlandschen Staat, die vertegenwoordigd werd door een gouvernement, dat bevoegd was het contract te sluiten. En of er nu een ander gouvernement is opgetreden in de plaats van dat hetwelk het contract heeft gesloten, dat kan niets afdoen. Het is voor den Staat, die een contract aangaat, eene zaak die hem niet aangaat.

Maar zal men welligt zeggen, de ratificatien ontbreken nog; de bevestiging der gesloten overeenkomst heeft nog niet plaats gehad. Dit neemt echter niet weg, dat de overeenkomst zelve bestaat. Zij is volkomen tot stand gekomen tusschen beide partijen, en de eene kan zich daaraan niet onttrekken, zonder toestemming van de andere partij. De ratificatie dient om te bevestigen dat de gevolmagtigde heeft gehandeld overeenkomstig de lastgeving die hem was verstrekt. Die ratificatie mag niet geweigerd worden als er gehandeld is overeenkomstig den verstrekten last. De ratificatie dient, omdat het hoofd van den Staat niet zelf de onderhandelingen voert, maar dit doet door middel van een gemagtigde, en hij zich dus verzekeren moet dat die gemagtigde gehandeld heeft overeenkomstig den hem verstrekten last. Als men dit nu erkennen moet, dan verdert de goede trouw, dat de ratificatie verleend worde. Dit vloeit voort uit den aard der zaak. Als de vereischte overeenstemming tusschen beide partijen blijkt uit eene acte, dan is de overeenkomst tot stand gekomen en is zij voor beide partijen verbindend. Dit wordt ook geleerd door al de schrijvers over het volkenregt. Wheaton, in zijne *Elements du droit des gens,* beroept zich daartoe op het gevoelen van *Bijnkershoek, Vattel, Kluber.* Bij allen staat als beginsel vast dat, als de overeenkomst gesloten en als het blijkt dat door den gemagtigde gehandeld is overeenkomstig den hem verstrekten last, men dan niet meer geregtigd is de ratificatie te weigeren. Door alle schrijvers wordt het gevoelen voorgestaan dat men niet mag overgaan tot het weigeren der ratificatie, tenzij de gevolmagtigde is afgeweken van den hem verstrekten last. Door die schrijvers wordt er ook op gewezen dat een Staat zijn eer moet handhaven, maar hoe kan men dit doen, wanneer men de ratificatie weigert, en het toch blijkt dat er gehandeld is overeenkomstig de gegeven instructien?

Ik behoef echter omtrent dit punt niet te blijven bij de theorie, want wij hebben daarvan een beslissend voorbeeld in deze Vergadering gehad. Er was een verdrag aangegaan door Koning Willem II als Groothertog van Luxemburg, voor dat Groothertogdom met den Koning van Pruissen, als hoofd van het Tolverbond, waarbij dat Groothertogdom werd opgenomen in dat Tolverbond. Nu weigerde de Koning als Groothertog om zijne ratificatie aan het verdrag te verleenen. Hiertegen nu werd in deze Kamer opgekomen, omdat men begreep dat daaruit groote ongelegenheden voor den Staat konden voortvloeijen, als het bleek, dat men zich op die wijze aan eene eenmaal aangegane verbindtenis wilde onttrekken. Er vloeiden ons dan ook te dier gelegenheid nota's van de groote Mogendheden toe, om ons te waarschuwen tegen het inslaan van dien weg, die ons duur te staan zou komen. En wat is er het gevolg van geweest? Dat een bekend, een uitstekend diplomaat, die met de leiding van het Departement van Buitenlandsche Zaken was belast, oordeelde zich daaraan te moeten onttrekken en meende het Land niet aan moeijelijkheden te mogen blootstellen door af te wijken van de regelen der goede trouw. En wat is het verder gevolg geweest? Dat de ratificatie heeft moeten verleend worden, en dat men zich daaraan niet heeft kunnen onttrekken.

Maar nu zegt men welligt: wij hebben bedongen de goedkeuring der Vertegenwoordiging te zullen inroepen. Dit is zoo, maar dit doet niets af tot de verbindbaarheid van het tractaat voor de Regering; het is door haar tot volkomenheid gekomen. En daardoor is de Regering verpligt de aanneming van dit wetsontwerp hier aan te bevelen, en niet de verwerping. Ik voor mij wensch de Regering niet te volgen op den weg thans door haar ingeslagen. Ik zal stemmen voor de voordragt tot bekrachtiging van het verdrag, omdat ik geloof dat dit verdrag op goede grondslagen steunt, en dat, als het ontwerp eenmaal verworpen is, men daarvan de treurige gevolgen zal ondervinden, en omdat ik begrijp eene Regering, die zich wil onttrekken aan eene aangegane verbindtenis, daarin niet te mogen ondersteunen.

De heer *Hoffman* is het in alles niet geheel eens met den vorigen spreker, maar hij kan ook de houding der Regering in deze zaak niet goedkeuren. Wij hebben een tractaat, ons door den Koning gezonden. Dit tractaat moet door het Gouvernement verdedigd worden. Door dit niet te doen, doet het afstand van zijn standpunt als Gouvernement. Wat zal nu het gevolg zijn als de beide Kamers dit tractaat aannemen of verwerpen? Als het wordt aangenomen tegen den zin der Regering, wat moet dan door de raadslieden der Kroon worden gedaan? Zij verklaren zich tegen het tractaat en bevelen dus de verwerping aan. Als het nu toch wordt aangenomen, zullen zij dan den Koning aanraden de ratificatie te weigeren? En als het wordt verworpen, dan zal de verantwoordelijkheid op deze Kamer alleen rusten. Spreker wil zich in beide gevallen niet begeven, en zal dus omtrent dit onderwerp niet medestemmen.

De heer *Delprat* merkt op, dat de Regering niet verklaard heeft dat zij geen tractaat met België zou willen sluiten, maar alleen dat zij een zoodanig tractaat als het onderwerpelijke niet zou hebben gesloten. Hij gelooft dat de Regering van meening is, dat zij nu nog in staat is een beter tractaat te kunnen verkrijgen. Is dat het geval, wie van ons kan er dan tegen zijn? spreker zeker niet. Hij deelt echter niet in de afkeurende uitdrukkingen van het Voorloopig Verslag omtrent dit tractaat; vooral kan hij zich niet vereenigen met het gevoelen in de nota bij dat Verslag ontwikkeld. Ook wederlegt spr. hetgeen in die nota aan eenige personen wordt ten laste gelegd, dat zij de Regering onjuist zouden hebben voorgelicht, enz. Juist het tegendeel heeft plaats gehad. Spr. hoopt dat de Regering in de gelegenheid zal zijn door de verwerping van dit tractaat een beter te verkrijgen.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* is het ook niet eens met de houding der Regering. Z. i. had de Regering moeten trachten een Minister van Buitenl. Zaken te vinden, al ware het interemistisch, die op zich genomen had het tractaat te *verdedigen* en niet te bestrijden. De tegenwoordige toestand is abnormaal en voor de Vertegenwoordiging zeer moeijelijk. Wat nu de zaak zelve betreft, spreker heeft het concept der Mem. van Beantw., door de onderhandelaren opgemaakt, door de welwillendheid des Ministers van Buitenlandsche Zaken gelezen, en had wel gewenscht dat de discussien een dag waren uitgesteld om de leden in de gelegenheid te stellen daarvan inzage te nemen, want op hem heeft de lezing den indruk gemaakt dat hij op het hoofdpunt nu meer nadeelig voor het tractaat gestemd is dan vroeger. Ook vindt hij de bepalingen nopens de opzegbaarheid niet duidelijk gesteld. Hij zal, eer hij zijne stem bepaalt, nadere inlichtingen van de Regering afwachten.

De heer *Meylink* zal de politieke questie daarlaten, vooral daar de Minister van Buitenl. Zaken gisteren heeft getoond dat hij met warmte en talent zaken die hem zijn toevertrouwd weet te verdedigen. Spreker wil alleen antwoorden op enkele bedenkingen in den loop der discussie geopperd, en verdedigt nader de noodzakelijkheid en den uitslag der enquête tegen hen die meenen dat zij minder noodig was. Ook zet hij nader het onvoordeelige van het tractaat uiteen. Op goede verstandhouding stel ik prijs, zegt spreker, maar ik verlang ook aan de andere zijde billijkheid en regtvaardigheid. Nederland moet niet langer prijs worden gegeven aan ergerlijke benadeeling. Men zegge niet dat bij afstemming de zaak in status quo blijven zal, want België heeft oneindig meer belang bij eene goede regeling, althans wanneer wij van onze regten gebruik maken. — Uit het beginsel van handhaving van regt en van hetgeen ons toekomt, zal hij met volle overtuiging tegen het wetsontwerp stemmen. Spreker houdt ook tegen den heer Delprat vol dat de waterstaats-ambtenaren in deze geheele zaak geene behoorlijke medewerking verleend hebben. Hij houdt vol dat de Regering is misleid en men haar niet zoo ingelicht heeft, als voor de Regering noodzakelijk is en zoo als de ambtenaren verpligt waren.

De heer *van Nispen* heeft alles nagegaan en gelezen, en kan niet zeggen dat de behandeling van dit onderwerp door het vorig Gouvernement op hem een gunstigen indruk gemaakt heeft. Hij zal zich tegen het ontwerp verklaren.

De heer *Mackay* zal zijne bezwaren kenbaar maken. Zij betreffen: 1°, de wijze waarop de Regering deze zaak in de Kamer gebragt heeft. — De Regering bij het optreden der Ministers, de zaak eenmaal overgenomen hebbende, had het dus behooren te verdedigen. En hoe redt zich het Kabinet? Door te zeggen dat de Regering zich *gehouden* acht de Kamer uitspraak te laten doen. Maar waar staat dat geschreven? Waar staat het, dat wij den Hercules moeten zijn die den Augias-stal moet reinigen. Waarom moeten wij uitspraak doen? Is dat de roeping der Kamer om voor het Ministerie eene netelige questie op te ruimen. Ik acht, zegt spreker, zulk eene houding niet in overeenkomst met de Grondwet of met de waardigheid van Regering en Vertegenwoordiging.

2°, zegt spreker, dat het tractaat is een gesloten tractaat, en nu zullen Regering en Kamer tegenover België in eene moeijelijke stelling geraken. De Belgische troonrede gewaagde reeds van de sluiting van het tractaat. Ook dit is eene moeijelijkheid.

3°, is daar de moeijelijkheid voor het Kabinet zelf. Als wij het ontwerp goedkeuren, zal dan de Regering het tractaat ratificeren? Maar hoe is het dan overeen te brengen met hare verklaring dat zij het niet wil verdedigen? En wordt het verworpen, dan zal de Regering zeggen: dat heeft de Tweede Kamer gedaan. De heer van Zuylen wil eene proefneming van vijf jaren. Misschien was er nog een ander middel geweest, bijv. het laten verloopen van den termijn van ratificatie, maar de Regering heeft zelve verlenging gevraagd. Het is de vraag wat beter is: den termijn van ratificatie te laten verloopen, of het tractaat te verwerpen?

Ook om de zaak zelve doet het gebeurde hem leed, want het is nu meer dan ooit tijd om met onze oude broeders, die een neutralen Staat uitmaken, goede vrienden te blijven. Wat echter het tractaat zelf betreft, valt het niet te ontkennen, dat er ontzettend veel bezwaren tegen zijn. Evenwel heeft hem bij de lezing van het nadere stuk ééne zaak getroffen, namelijk dat het peil van het water in de Maas nooit lager is geweest *na* den aanleg van de werken dan vóór dien aanleg.

Spr. bepaalt zijne stem nog niet, maar zal den loop der discussie afwachten, en hij zal zich niet, even als sommige andere leden, aan de beraadslaging onttrekken; omdat het wetsontwerp, eenmaal bij den Voorzitter gedeponeerd, door de Kroon aan de beslissing der Vertegenwoordiging wordt onderworpen, onverschillig welke houding de Regering aanneme.

De heer *de Bieberstein* herinnert aan de geschiedenis dezer zaak, welke ten doel heeft Maas en Schelde te vereenigen en dorre heiden in vruchtbaar land te herscheppen. Jammer maar dat dit moest geschieden ten nadeele van een naburig land, zoowel wat zijn scheepvaart als hooibouw betreft, en met schending der tractaten. Op onze reclamatien, zegt spr., werd geen acht geslagen, evenmin als op de moedige en aanhoudende vertoogen van den heer Regout. Later heeft de zaak meer de aandacht getrokken, en zoo komt spr. op de gehouden enquête, die bewezen heeft dat de klagten niet ongegrond waren en onze doorloopende houding onverschillig, om niet te zeggen zorgeloos is geweest. Spr. staat nu stil bij het tractaat, waartegen hij met het Voorloopig Verslag de bezwaren in het breede uiteenzet. Ook hij stelt prijs op de vriendschap met België, maar niet ten koste onzer belangen en regten.

De heer *Storm van 's Gravesande* zal geenszins spreken over de houding der Regering, die zij zal hebben te verdedigen; ook niet over de zaak zelve; hij gelooft dat daarin overdrijving van de zijde der Limburgers plaats heeft. Hij wil alleen zeggen dat nu de zaak eenmaal zoo ligt, hij niet gelooft dat er middel is om betere voorwaarden te verkrijgen. Daarom vraagt hij aan de Regering: is daarop eenigzins uitzigt? — Ten andere wenscht hij dat nimmer de Scheldetol met deze aangelegenheid zal worden in verband gebragt.

De heer *de Lom de Berg* komt op tegen de stelling dat er overdrijving van de bezwaren tegen het tractaat zou plaats hebben. Men moet in loco zijn om zich van de nadeelen der aftapping te overtuigen. Hij betuigt zijn leedwezen over de leiding en voortzetting dezer zaak, zóó zelfs dat niet zelden België's handelwijs werd verdedigd tegenover onze regtmatige belangen. — Ja maar, zegt de heer van Goltstein, gij ontvangt drie tonnen gouds. — Nu begrijpt hij hoe de zaken geleid zijn onder het bestuur van dien afgevaardigde, en hoe ook het tractaat ons regt voor eene som gelds prijs geeft. Spreker doorloopt nu den verderen gang van zaken, in het bijzonder de enquête, welke bewijst dat België in strijd met volkenregt, tractaten en billijkheid handelt. Hij herinnert er aan met welke verontwaardiging de afgetreden minister van Zuylen, toen nog afgevaardigde, over België's handelwijze heeft uitgeweid. En die afgevaardigde sluit later als Minister zoodanig tractaat, waarbij datgene wat tot dusver wederregtelijk en oogluikend geschiedde, nu als regt wordt erkend. Hij noemt het tractaat eene bittere teleurstelling. Daartoe waren geene onderhandelingen noodig geweest. Men had het even goed aan den post kunnen toevertrouwen en aan België kunnen zeggen: maak gij het nu maar zoo als gij het verkiest, want waarlijk er kon geen slechter tractaat gesloten worden. Het strijdt z. i. met onze nationale waardigheid en onze dierbaarste belangen. Hij stelt prijs op de vriendschap van den Nabuurstaat, maar niet met opoffering onzer regten en belangen. Bovendien, de Maas behoort ook niet aan België en Holland alleen, het is eene bevaarbare internationale rivier, waarbij meer Natien belang hebben. Hij vertrouwt dat deze Regering middelen zal weten te beramen om de nadeelen die wij nog ondervinden, te boven te komen.

De heer *van Wintershoven* acht het na het Voorloopig Verslag onnoodig het ontwerp verder te bestrijden, maar de heer Storm van 's Gravesande had het denkbeeld van overdrijving aan het denkbeeld van het belang van Limburg gehecht. Tegen die beschuldiging moet spreker de handschoen opnemen, en hij beroept zich op zijne medeleden, dat alle punten met eenparigheid in het Voorloopig Verslag zijn opgenomen. Meer dan eenige provincie heeft Limburg het grootste belang bij eene goede verstandhouding met België. Maar voor 2000 bunders heidegrond, aan 10 a 12 particuliere personen toebehoorende, worden de Maas en de Zuid-Willemsvaart benadeeld. Langs eene oeverstreek van 28 uren bestond er gedurende zeker tijdsbestek groote verhindering om van de Maas gebruik te maken. Voor slechts 2000 bunders heidegrond wordt de scheepvaart benadeeld. Volgens het Weener tractaat en het tractaat van 1839, mogt aan de Zuid-Willemsvaart niets veranderd worden zonder toestemming der beide Staten. Spreker verlangt dat de Zuid-Willemsvaart steeds van water voorzien worde van Maastricht naar 's Bosch. Wij mogen niet te ver gaan en de vriendschap met België niet te duur koopen. Spreker gelooft, dat de zaak gemakkelijk is uit den weg te ruimen. Hij wenscht niets te overdrijven en ook niet te wegen de plannen van den heer Regout, om de sluizen te vernietigen of te sluiten, maar hij vertrouwt ook, dat men de zaak der wateraftappingen niet met die van den Scheldetol zal verwarren. Limburg heeft het regt dat zijne belangen door de Regering worden behartigd, en dat zij zorge dat vreemde Regeringen geen water van onze rivieren nemen. Spr. bestrijdt de meening dat door de Belgische wateraftappingen meer water op de Maas zou worden gebragt. Hij doet ook uitkomen dat men voor 3 ton aan België het regt verkoopt om de Maas ledig te pompen. Spr. zegt zich aan geene overdrijving te hebben schuldig gemaakt en hoopt dat de tegenwoordige Regering een billijk einde aan de zaak zal brengen. De hoofdingenieur van Limburg heeft zich de moeite getroost met een ingenieur uit Luik de zaak te onderzoeken, maar hangende het status quo wordt aan België alle water geaccordeerd. Hij meent dat

er eene te groote complaisance tegenover België bestaat. Spr. verlangt dat er een einde aan de klagten kome en verwacht dit van deze Regering.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* zegt, dat de toestand, waarin de Regering geplaatst is, van dien aard is, dat het moeijelijk, ja onmogelijk voor haar is, over technische bijzonderheden te spreken, omdat zij dan zou moeten zeggen wat zij wil of beoogt, en dan zou zij later tegenover België niet meer in haar geheel zijn. Daarom zal hij alleen behandelen hetgeen omtrent de houding der Regering is gezegd. Hij meent alles deswege te kunnen zamenvatten in de rede van een der sprekers, die op den voorgrond stelde: 1º. dat het Ministerie, door dit tractaat niet te verdedigen, te kort doet aan de Grondwet; en 2º, dat het Gouvernement door die handeling zijne zelfstandigheid verliest, en de verantwoordelijkheid op de Kamer tracht te schuiven. De Minister kan dit niet toegeven. Dat de Regering *verpligt* is ontwerpen te verdedigen, staat nergens, maar dat dit gewoonlijk plaats heeft, spreekt van zelf. Doch, als de Regering bij haar optreden vindt een tractaat, dat in strijd is met zijne wijze van zien, en dat aan het oordeel der Wetg. Magt moet worden onderworpen, dan wordt uit den aard der zaak geboren een toestand, dat eene wet in behandeling van een vorig Kabinet baren loop moet hebben. Deze wet kon niet worden ingetrokken; de Minister heeft gisteren reeds doen opmerken: als de goedkeuring der Staten-Generaal niet noodig ware geweest, zoo als bij eene gewone overeenkomst, dan was het tractaat verbindend. Maar de zaak moet door de Kamer worden beslist; de Kamer moet uitspraak doen. Nu is het denkbeeld geopperd om den termijn van de ratificatie te laten verloopen. Maar dit ware onheusch tegenover België. België kan wel eischen de onderteekening van het tractaat, maar niet dat de Regering iets verdedige wat zij afkeurt. De Kamer beslisse dus. Ook hij kan niet aannemen dat, bij de formatie van een nieuw Kabinet, de Ministers, tegen de meerderheid der Kamer in, het tractaat zouden moeten verdedigen. — Nu zegt de heer van Goltstein wel, de ratificatie is eene formaliteit; het tractaat blijft gesloten. Maar de Minister kan dit niet toegeven; dit tractaat is slechts voorloopig gesloten. — De heer Mackay zeide, dat de Kamer thans tegenover België gesteld wordt. Maar dit is bij de stemming over elk tractaat het geval. — Door den heer Hoffman is gevraagd, wat na de aanneming van het ontwerp zou geschieden? De Minister antwoordt dat, als de Kamer beslist zal hebben, het Kabinet zal overwegen welk voorstel zij aan de Kroon moet doen. — Door den heer van Zuylen is het denkbeeld aangegeven om art. 11 in den zin van eene verpligtende herziening na vijf jaren te wijzigen. De Minister gelooft niet, dat daarvan iets goeds te verwachten is. Door de enquête en de schrifturen is alles bekend. Meerdere ervaring is niet noodig. Hij gelooft ook niet dat de toestand verbeteren zou, als eenmaal een antecedent gesteld wordt en bepaalde toestanden worden aangenomen. Wat de sympathie tusschen Nederland en België betreft, en het belang eener goede verstandhouding, het geheele Kabinet is van dezelfde meening, maar daaraan mogen geene bepaalde regten en wezenlijke belangen worden opgeofferd.

En wanneer nu hier gezinspeeld wordt op Limburg, dan moet de Min. zeggen, dat, als hij hier spreekt, hij dit doet als Nederlander in eene Nederlandsche Vertegenwoordiging; en als hij zegt dat de regten van Nederland niet zijn gehandhaafd, dan spreekt hij alleen overeenkomstig zijn pligtbesef als Nederlander, waaraan zijne sympathie als Limburger ondergeschikt is. — Op de vraag van den heer Storm van 's Gravesande, of er uitzigt bestaat, bij verwerping van dit tractaat iets beters te bekomen, zegt de Minister, dat het moeijelijk is daarop een antwoord te geven. Zooveel is zeker, dat dezelfde sympathie, die wij voor België koesteren, dit land ook voor ons heeft, en dat, zoo wij onze regten doen betoogen, het niet te betwijfelen is of wij zullen betere voorwaarden kunnen bedingen. Verder verzekert de Min. dat, bij een eventuëlen afkoop van de Scheldetol, nooit minder voordeelige voorwaarden zullen worden bedongen dan waarop Nederland regt heeft, afgescheiden van deze geheele zaak.

De heer *van Goltstein* beschouwt dit ontwerp als eene hopelooze zaak, daar de Regering het tractaat laat varen en het niet verdedigt. In zijne vorige rede heeft hij de waarheid willen huldigen, niet om België te verdedigen, maar omdat hij meent dat men de waarheid ook tegenover andere Staten niet uit het oog moet verliezen. De Minister heeft wel gezegd dat België niet kan verwachten dat een Minister een verdrag verdedigt dat in strijd is met zijne overtuiging, maar dat is hier de questie niet. De vraag is wat het regt voorschrijft; en dat zegt dat, als ten gevolge van onderhandelingen op last der Regering gevoerd eene behoorlijke acte is opgemaakt, de Regering zich daaraan niet mag onttrekken. Het is alleen de vraag of het tractaat verbindende kracht heeft verkregen, en of het gesloten is overeenkomstig de lastgeving aan gevolmagtigden. Zoo ja, dan heeft het verbindende kracht voor de Regering. Dat is dus eene bloote questie van regt. En ten overvloede heeft hij straks op voorbeelden gewezen die hem ten deze alles afdoende voorkomen.

De heer *Wintgens* acht zich, in den moeijelijken toestand waarin de Kamer zich geplaatst vindt, verpligt zijne uit te brengen stem te motiveren. Sommige leden hebben verklaard dat zij zich van de stemming zullen onthouden. Dat voorbeeld mag hij niet volgen. Hij heeft daartegen een constitutionneel, een parlementair bezwaar. Hij is nooit gewoon zich aan het nemen van eene beslissing te onttrekken. Hij mag zich aan de verantwoordelijkheid niet onttrekken om het voor of tegen uit te spreken. Hij vindt geen vrijheid, noch in de Grondwet noch in het reglement van orde, om het *non liquet* te doen hooren. Hij zal dus tot het besluit van de Kamer medewerken. — Intusschen betreurt hij het dat de Regering het ontwerp niet heeft teruggenomen. Daardoor zou toch de Kamer uit een zeer moeijelijken toestand gered zijn. Hier ziet hij toch geen verstooten, maar een doodgeboren kind. De Regering houdt eene voordragt vol, maar ontneemt haar alle zedelijke, alle levenskracht. Wij hebben hier voor ons een voorstel door de Regering zelve afgekeurd; een ontwerp dat zich in neteligen en afgekeurden toestand bevindt; een voorstel waaromtrent de Regering zelve verklaart dat, zoo het bij de Kamers mogt doorgaan, zij dan nog welligt aan den Koning zou voorstellen het niet te ratificeren. Spreker wil dus niet medewerken om dat ontwerp nog verder te doen gaan dan deze Kamer. Hij zal dus tegen het ontwerp stemmen, niet zoo zeer omdat hij het tractaat afkeurt, waaromtrent hij niet behoorlijk is ingelicht, maar alleen als eene soort van niet-ontvankelijk verklaring.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* had wel gewenscht dat de overeenkomst bij wijze van proef had kunnen worden ingevoerd, omdat het dan zou gebleken zijn of de werken die men wil uitvoeren proefhoudend waren en of zij eene volledige compensatie opleverden. Nu echter de Regering zelve tegen de overeenkomst gestemd is en hij geen tusschenweg weet, vindt hij geen vrijheid de overeenkomst aan te nemen.

De heer *de Brauw* heeft het oog volstrekt niet gesloten voor de nadeelen door een naburigen Staat berokkend. Zoo hij onbevangen over het ontwerp kon oordeelen, dan zou hij waarschijnlijk daar tegen zijn. Ook hij heeft overwogen of hij bij de stemming de vergadering zou verlaten en dus het voorbeeld van anderen volgen, maar hij is het met een vorigen spreker eens, dat hij dat niet kan doen. Het doet hem leed dat de Regering het Voorloopig Verslag van de Kamer niet heeft beantwoord, en hij gelooft ook dat, al wierd het tractaat aangenomen, het dan nog twijfelachtig is of de Regering het ratificeren zou. Stemde hij dus voor, dan zou hij aannemen wat de Regering welligt toch niet zou invoeren. Het komt hem dus voor dat hier slechts comediespel plaats heeft. De Regering had het ontwerp kunnen terugnemen, en had dan tegenover België eene houding kunnen aannemen, die den grondslag tot verdere onderhandelingen had kunnen uitmaken. Intusschen zal hij tegen het ontwerp stemmen, en dat doet hij omdat hij de Nederlandsche Regering tegenover België niet wil gebragt hebben in eenen toestand die bij alle beschaafde Natiën de hoogste afkeuring zou ondervinden.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* merkt op, wat het punt van regt het betreft, dat de Regering in de noodzakelijkheid verkeerde de Kamer over dit tractaat uitspraak te laten doen. Zoo het de Regering niet vrij staat de ratificatie van een tractaat te weigeren, dat door hare gevolmagtigden is gesloten, dan staat het haar nog veel minder vrij een ontwerp in te trekken, dat door eene vorige Regering bij deze Kamer aanhangig is gemaakt. Sommige sprekers hebben de houding der Regering ten deze afgekeurd, maar dit heeft hem wel eenigzins bevreemd, want nog weinige dagen geleden heeft zich in deze Kamer hetzelfde geval voorgedaan met de onteigenings-wet voor Leyden-Woerden. Toen heeft de Reg. ook de verdediging van het ontwerp niet op zich genomen en het aan de beslissing van de Kamer overgelaten. Toen gold het een voorstel, even als nu, door de vorige Regering aangeboden, maar dat de tegenwoordige Regering niet in hare bescherming nam. Hij begrijpt dus niet waarom sommige afgevaardigden dit ontwerp niet op dezelfde wijze behandelen en beoordeelen als het vorige. Men heeft gesproken van de sympathie voor België, die eene andere gedragslijn zou hebben gevorderd, maar de Regering heeft alles gedaan om deze Vergadering behoorlijk in te lichten. Zij heeft de Belgische Regering op de hoogte gehouden van den loop dezer zaak. De Regering heeft zich zelfs bereid verklaard om alle verlangde inlichtingen te verschaffen en om van een officieus stuk inzage te nemen. Dat stuk is door verschillende leden ingezien, en het heeft, blijkens de discussien heden gevoerd, niet aan de verwachting beantwoord. Overigens gelooft de Minister dat de zedelijke kracht door den inhoud van het ontwerp zelf het meest wordt verzwakt.

De heer *Wintgens* meent dat de zaak van het ontwerp Leyden-Woerden eene geheel andere was. Op het Voorl. Verslag der Kamer nopens dat ontwerp was door de Regering geantwoord. Hier echter heeft de Regering geen beantwoording ingezonden, maar het tractaat aan zijn lot overgelaten, waaromtrent de Kamer thans uitspraak moet doen.

De heer *de Brauw* kan ook niet toegeven dat de vergelijking tusschen het ontwerp Leyden-Woerden en het tegenwoordig ontwerp opgaat. Het eerstgemelde ontwerp was behoorlijk geïnstrueerd, het was door vroegere uitspraken van de Kamer reeds veroordeeld, en het kon dus niemand verwonderen dat het ontwerp werd verworpen. Bovendien gold het eene binnenlandsche, eene huishoudelijke zaak, een verschil met eene Maatschappij. Bij het tegenwoordig ontwerp staan wij tegenover eene buitenlandsche Mogendheid en komt de waardigheid van Staten en Natien in aanmerking. Hier heeft de Regering geen Memorie van Beantwoording ingezonden. Hij ziet dus volstrekt geen analogie in de beide zaken. Daarenboven, bij het eerstgemelde ontwerp liet de Regering de beslissing aan de Kamer over, en hier schijnt de Regering het tractaat niet te zullen ratificeren, al namen de Kamers het aan.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* houdt vol dat de toestand van de beide wetsontwerpen gelijk is. Beiden waren door eene vorige Regering ingediend, terwijl de tegenwoordige Regering zich met beiden niet kan vereenigen. Zij laat de beslissing over beiden aan de Kamer over. Bovendien, de tegenwoordige aangelegenheid is reeds sedert geruimen tijd door de Kamer van alle zijden beschouwd: zij is daaromtrent geheel op de hoogte. Het ontwerp werd door de vorige Regering behoorlijk toegelicht en de tegenwoordige heeft zich bereid verklaard al die inlichtingen te verschaffen welke men mogt verlangen.

De beraadslagingen worden gesloten. In omvraag gebragt, wordt het wetsontwerp tot goedkeuring van de overeenkomst met België gesloten nopens de waterraftappingen op de Maas **verworpen** met 47 tegen 7 stemmen.

Voor: de heeren van Bosse, Taets v. Amerongen, van Lidth de Jeude, Storm van 's Gravesande, van Goltstein, Begram en van Diggelen.

Tegen: de heeren Heemskerk Bz., Nolthenius, van Wintershoven, Cool, van der Veen, de Lom de Berg, Delprat, van Hoëvell, Anemaet, Wijbenga, Blom, Reinders, Guljé, Jespers, Bots, Beens, Mackay, van Heukelom, Luyben, Oomen, de Bieberstein, Wichers, Zijlker, van Twist, Meylink, Cornelis, van Voorthuysen, van Eck, Idserda, de Raadt, Dumbar, Mensonides, Dirks, van Zuylen, de Brauw, Dullert, Westerhoff, van Nispen, Hoynck, Fransen van de Putte, Poortman, Wintgens, de Poorter, van der Linden, Hugenholtz, Blussé en de Voorzitter.

Afkeurende de houding der Regering *verwijderden* zich de heeren Hoekwater, Lycklama, Hoffman, van Foreest, van Reinestein, Kien, Schimmelpenninck, van Asch van Wijck en van Lynden. — *Afwezig* waren de heeren Dommer, Elout, Heemskerk Az., Mijer, Kerstens, van Franck, Slicher, Kingma en Gevers Deynoot.

De Commissie van Rapporteurs is gereed met haar Eindverslag over het wetsontwerp nopen de versterkingen voor de marine. — De dag der discussie over dat ontwerp zal nader worden bepaald.

Niets meer aan de orde van den dag zijnde wordt de Vergadering gescheiden.

Begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1862.

VOORLOOPIG VERSLAG.

Bij de overweging in de afdeelingen der Tweede Kamer van het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting zijn onder anderen de volgende bedenkingen gemaakt.

§ 1. In de meeste afdeelingen zou men dit ontwerp gaarne uitvoeriger toegelicht hebben gezien. Vooral ook mist men met leedwezen op den uitgewerkten staat de opgave der cijfers over 1861 voor ieder onderdeel uitgegeven. Evenzoo zou men de redenen, waarom de kosten van aankoop der eigendommen en van de werken van aanleg voor de eerste sectien de vroegere ramingen aanmerkelijk zullen overtreffen, wel iets duidelijker uiteengezet zullen hebben. Vreemd klinkt het voorts, dat de Regering na gezegd te hebben, dat de aankoop van eigendommen ruim een vierde meer zal kosten; dat ook de werken van aanleg boven de raming loopen, en dat het verschil der kosten van twee bruggen, bij elkander genomen, zich tot *f* 25,000 beperkt, dan toch eindigt met de verklaring dat de eerste sectien, alles te zamen genomen, niet veel meer zullen kosten dan de vroegere raming medebragt. Men begrijpt niet wel, hoe dit mogelijk zij, en wenscht daaromtrent opheldering.

§ 2. Het door de tegenwoordige Regering voor de toekomst aangenomen stelsel omtrent de wijze van aankoop der voor den aanleg der spoorwegen benoodigde eigendommen vond bij verscheiden leden geen bijval. Zij bleven van gevoelen, dat de oorspronkelijk door de Regering gevolgde gedragslijn de voorkeur verdiende, om eerst en vooraf te beproeven of die eigendommen niet bij minnelijke overeenkomst te verkrijgen waren, en alleen dan wanneer men op onwil of buitensporige vorderingen stuitte, tot de indiening eener onteigeningswet over te gaan. Nu voortaan voor iedere sectie eene onteigeningswet zou moeten worden vastgesteld, zou het gevaar worden geloopen, waartegen bij vroegere gelegenheden was gewaarschuwd, dat de Kamer in al de bijzonderheden van de rigting der spoorwegen, ja tot in de keus der te doorsnijden perceelen, wierd gemengd, en dat dien ten gevolge de strijd over plaatselijke en particuliere belangen, van de bepaling dier bijzonderheden onafscheidelijk, in haren boezem wierd overgebragt.

De groote meerderheid der in de afdeelingen aanwezige leden vereenigde zich geenszins met dit gevoelen, en hield het er integendeel voor, dat het zeer veel beter ware voor ieder vak der aan te leggen spoorwegen eerst van Gouvernementswege de rigting te bepalen; dan in overeenkomst met die rigting eene onteigeningswet tot stand te brengen, en eerst daarna de onderhandeling met de eigenaren over het afstaan der eigendommen bij minnelijke overeenkomst te openen.

§ 3. Gaarne ontving men bij het antwoord op het tegenwoordig verslag eenig algemeen overzigt van den tegenwoordigen stand der werkzaamheden aan de verschillende spoorweg-sectien.

§ 4. In eene der afdeelingen werd de aanmerking gemaakt, dat de Commissie voor de Staatsspoorwegen nu en dan met opzigt tot het aanbesteden van werken de zucht tot bespoediging te ver heeft gedreven. Er bestaan voorbeelden, dat de termijn tusschen de eerste aankondiging der aanbesteding in de Staats-Courant en de aanbesteding zelve slechts drie weken duurde.

§ 5. Bij vroegere aankoopen van eigendommen voor groote Rijkswerken heeft de verpligting om de koopcontracten te doen zegelen wel eens tot ongelegenheid aanleiding gegeven. Die kosten van zegel kunnen niet voor Rijksrekening worden genomen, ook omdat de Algemeene Rekenkamer zulk eene uitgaaf niet toelaat. Zij blijven dus ten laste der verkoopers, maar daarvan is het gevolg, dat in de koopacten eene hoogere koopsom wordt gesteld dan de verkoopers werkelijk voor het afgestane eigendom ontvangen. Zoo iets ware voor goed voor te komen, door eens vooral, krachtens art. 44 van de wet op het regt van zegel van 3 october 1843 (Staatsblad nº. 47), de koopcontracten van onteigende eigendommen van zegel vrij te stellen. Het Rijk zou er niets bij verliezen: wat thans aan zegel wordt ontvangen, wordt aan de verkoopers meer uitbetaald. Om eene dergelijke reden zou men wel in bedenking willen gegeven hebben, om de heffing van leges voor de aanbestedings-contracten betrekkelijk de spoorwegen af te schaffen,

§ 6. Nagenoeg eenstemmig was men huiverig om zich te vereenigen met het denkbeeld des Ministers, dat voor het oogenblik aanschaffing van materieel van vervoer voor de spoorwegen nog niet in aanmerking komt, en dat dus geene bepaalde som daarvoor op de begrooting behoeft te worden uitgetrokken. De Minister verdedigt dit denkbeeld door de aankondiging, dat hij over de exploitatie der sectien, welke aan bestaande spoorwegen aansluiten en denkelijk in het volgende jaar bereden zullen kunnen worden, met de bestuurders dier spoorwegen in overleg wenscht te treden. Maar zoo doende wordt dan ook beslist, dat de exploitatie niet van Staatswege zal plaats hebben, in strijd met art. 4 der wet van den 18 augustus 1860 (Staatsblad n.º 45), volgens welk artikel de wetgever de wijze van exploitatie bepaalt. De leden, die, ook met het oog op de gunstige uitkomsten van dat stelsel in België, bepaald voor Staatsexploitatie gestemd waren, moesten zulk een vooruitloopen op eene aanstaande beslissing des wetgevers stellig afkeuren; maar ook de overigen, die óf aan exploitatie door particuliere Maatschappijen de voorkeur gaven, óf deswege nog tot geene vaste overtuiging gekomen waren, achtten de zaak bedenkelijk. Kwam er, gelijk naar de gezegden der Memorie van Toelichting niet onmogelijk schijnt, spoedig eene overeenkomst met eene bestaande spoorweg-maatschappij over de exploitatie eener aansluitende lijn tot stand, een gewigtig beginsel, dat nog moet worden uitgemaakt, ware gepraejudicieerd. Wierden van de zijde dier bestaande spoorweg-maatschappijen voortdurend onaannemelijke eischen gedaan, het Gouvernement zou, als het oogenblik van het in gereedheid zijn der in aanmerking komende sectien dáár was, zich zelf de handen gebonden hebben en veel moeten toegeven. De onderhandelingen konden lang gerekt zijn en juist op dat tijdstip afspringen. Het is waar, de Minister zou in dat geval den post voor onvoorziene uitgaven te baat kunnen nemen, om daaruit de kosten van het dan benoodigde materieel van vervoer te bestrijden. Maar de aanschaffing van zoodanig materieel kost geruimen tijd. Vooral ook de locomotiven moeten lang te voren besteld worden, zal men die onmisbare vereischten voor de exploitatie op een bepaald tijdstip te zijner beschikking hebben. Sommige leden maakten nog andere zwarigheden. Zij zouden ongaarne zien, dat de exploitatie der sectie Breda-Tilburg aan de Antwerpsche spoorwegmaatschappij wierd toevertrouwd. De ondervinding, tot nu toe met opzigt tot vreemde Maatschappijen van dien aard verkregen, is niet gunstig geweest. Zal men, zonder volstrekte noodzakelijkheid, den invloed en de werking dier vreemde Maatschappijen hier te Lande vermeerderen? Het is waar, de wet van 21 augustus 1859 (Staatsblad n.º 98) geeft aan het Gouvernement tegenover de Maatschappijen krachtiger wapenen in de hand dan het vroeger bezat; maar ook na de uitvaardiging dier wet heeft men die Maatschappijen nog geenszins in elk geval tot getrouwe nakoming harer verpligtingen kunnen nopen. En hoe zal het met de lijn Breda-Maastricht, als een geheel beschouwd, gaan? Als het stelsel van het contracteren met de aansluitende Maatschappijen streng wierd doorgezet, zou men daarop weldra met twee Maatschappijen te doen hebben, die elke een der uiteinden van den weg zou exploiteren. Kan dit raadzaam en in het algemeen belang zijn?

Het tot nu toe aangevoerde betreft alleen de aansluitende sectien. Daar zijn ook andere die, naar men zich vleijen mag, binnen een betrekkelijk kort tijdsverloop gereed zullen zijn, zoo als de sectien Harlingen-Leeuwarden en Alkmaar-Nieuwe Diep. Omtrent die sectien althans zal men spoedig raad moeten schaffen. Als de Regering zich niet tijdig in 't bezit stelt van eenig materieel van vervoer, zoodat zij des noods voor rekening van den Staat tijdelijk die spoorwegvakken kan exploiteren; als de gegadigden derhalve de overtuiging erlangen, dat men eindigen moet met in hunne handen te vallen, — zal, vreest men, de Staat gedwongen worden de exploitatie dezer vakken op zeer bezwarende voorwaarden aan particuliere ondernemers toe te vertrouwen. Met het oog op die vakken vooral, zeide men, moet de Staat, wil hij met vrucht onderhandelen, gewapend zijn om des noods zelfs te exploiteren. Latere overneming van het daarvoor van Staatswege aangeschaft materieel door exploitatie-Maatschappijen zal welligt zwarigheden inhebben, omdat elke Maatschappij in dat opzigt hare eigenaardigheden heeft; maar dit bezwaar is onvermijdelijk en dan toch niet van alles overwegenden aard.

Door al deze overwegingen kwam men tot de slotsom, dat op dit oogenblik aan niets meer behoefte bestaat dan aan het tot stand komen der wet omtrent de wijze van exploitatie, bij art. 4 der wet van 18 augustus 1860 bedoeld. De zamenstelling dier wet is reeds voorbereid. Uit het laatste verslag van de commissie voor de Staatsspoorwegen blijkt althans, dat deze bij eene nota van 31 december ll. aan den vorigen Minister van Binnenlandsche Zaken hare denkbeelden wegens den inhoud der wet heeft doen kennen. Naar men meent te weten, waren in dat stuk al de gevallen, die hier in aanmerking komen, voorzien. Men gelooft ook daarom niet onbescheiden te handelen, als men met ernst op de spoedige indiening dezer wet aandringt. Wierd bij de behandeling daarvan het beginsel van exploitatie van Staatswege aangenomen, het oogenblik zou daar zijn, om alle krachten tot aanschaffing van het dan in aanmerkelijke hoeveelheid benoodigd materieel van vervoer in te spannen. Behield daarentegen het beginsel der exploitatie door bijzondere ondernemingen de bovenhand, niet slechts zouden de onderhandelingen met aansluitende Maatschappijen met kracht kunnen worden doorgezet, maar er zou misschien ook aanleiding gegeven worden tot vorming eener algemeene exploitatie-maatschappij hier te lande, die, omdat zij veel zou omvatten, aannemelijker voorwaarden zou kunnen aanbieden. Moet de zaak deze laatste rigting nemen, er zou eene reden te meer tot spoedige beslissing bestaan. In dat geval toch zou het wenschelijk zijn, dat met zoodanige Maatschappij vooraf omtrent de plaatsing en inrigting der stations en dergelijke tot de exploitatie betrekkelijke belangen in overleg wierd getreden.

§ 7. Aangenaam zal het vele leden der Kamer zijn, te dezer gelegenheid van de Regering eenige inlichtingen omtrent den tegenwoordigen stand der onderhandelingen over de aansluiting onzer spoorwegen aan het Duitsche spoorwegnet zoo in het noorden, als te Rheine en te Venlo, te ontvangen. Meer bepaald vroeg men, of reeds iets naders is overeengekomen wegens de aansluiting van de lijn Harlingen-Leeuwarden-Groningen aan de Hannoversche wegen, en of Aschendorf dan wel Leer het punt van aansluiting zijn zal. Voorts of, nu de aanleg der verbindingslijn van Almelo tot de grenzen in de rigting van Salzbergen voortgang schijnt te zullen hebben en de Hannoversche Regering daarin voor *f* 800,000 heeft deel genomen, er nog wel behoefte bestaat om over Gronau op Rheine aan te sluiten. Eindelijk en vooral, wat er zij van de onderhandelingen over de aansluiting met de Pruissische spoorwegen in de rigting van Kleef. Men had daarbij het oog op een volgens openbare geruchten bij het Rheinische Eisenbahn-Gesellschafft van den linkeroever bestaand plan om, zoo mogelijk, bij Elten of Babberich het Nederlandsch grondgebied te bereiken; een plan, dat, indien het verwezenlijkt wierd, alle uitzigt om Nijmegen aan ons spoorwegnet te verbinden zou doen verloren gaan.

§ 8. Er is gevraagd, of het regtsgeding van den Staat tegen de Nederlandsche Rijn-Spoorwegmaatschappij ter zake van het door haar niet voldoen aan de bij art. 9 der concessie van 1845 opgelegde verpligting wegens het aanleggen van de vertakking te Rotterdam, die nabij het station van den Hollandschen ijzeren spoorweg moet uitkomen, wordt voortgezet; zoo ja, hoe ver men met dat regtsgeding is gevorderd.

Art. 1. Eenige leden wenschten te weten, of het in de bedoeling van den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken ligt, de commissie voor de Staatsspoorwegen op den tegenwoordigen voet te bestendigen; zij ontveinsden niet daarin bezwaar te zien. Andere leden wilden de bezwaren, aan het bestaan der commissie verknocht, niet geheel ter zijde stellen, maar meenden toch te moeten doen opmerken, dat het hun geenszins duidelijk was, hoe zij zou moeten worden vervangen.

Art. 10 en 12. Tijdens het opmaken van het jongste verslag der Staatscommissie, van 21 januarij dezes jaars, was het nog onbeslist, of de spoorweg van Rotterdam naar Willemsdorp door het Overmaassche dan wel door den Alblasserwaard loopen zou. De commissie verklaarde zich echter voor de eerstgenoemde rigting, en wees daarbij op de zeer aanzienlijke meerdere uitgaven, die, naar hare berekening, de rigting door den Alblasserwaard zou na zich slepen. Men vroeg, of thans omtrent deze gewigtige aangelegenheid reeds eene eindbeslissing genomen was; zoo neen, welke redenen de Regering bewogen nog te dralen? Enkele leden voegden er uitdrukkelijk bij, dat zij de rigting door den Alblasserwaard, ook in het belang van scheepvaart en scheepsbouw veel verkieslijker achtten dan die door het Overmaassche, en zich overtuigd hielden, dat op de berekening der commissie veel viel af te dingen. Wierd de spoorweg door het Overmaassche gelegd, zou daarenboven nog alle kans voor eene latere verbinding van Gorinchem aan het spoorwegnet verloren gaan.

Onlangs is gebleken, dat de Rotterdamsche Kamer van koophandel en fabrieken de vestiging van het station van den Zuiderspoorweg voorstaat, niet in de onmiddellijke nabijheid dier stad, maar op Fijenoord, en dat zij dan vóór de stad over de Maas, in plaats van eene spoorwegbrug, eene gewone brug met doorlaatvakken en met een gezonken spoor voor het vervoer van goederenwagens gebouwd wilde hebben. Men kan niet nalaten aan te merken, dat dit denkbeeld zich misschien in het plaatselijk belang van Rotterdam aanbeveelt, maar dat de opvolging daarvan dan toch voor het vestigen eener goede versnelde gemeenschap van Zuidholland met Zeeland en België noodlottig zou zijn.

Art. 21. Gaarne wenschte men te weten, of bij den Minister reeds eenig bepaald plan bestaat omtrent de rigting, van Alkmaar zuidwaarts aan den Noordhollandschen spoorweg te geven. Zal die lijn de Zaanstreek doorsnijden of op Haarlem uitloopen? Het vraagstuk staat ook met de verbindingslijn rondom Amsterdam in verband.

Gedrukt en uitgegeven bij *G. en C. A. VAN REEN*, te Rotterdam.